

Confabula

A PTE ÁOK HALLGATÓI LAPJA
2003-2004. I. FÉLÉV 1. SZÁM

CONFABULA

A Pécsi Tudományegyetem
orvostanhallgatóinak lapja

Főszerkesztő
Prépost Eszter
pRp@maffia.hu

Felelős szerkesztő
Vastag László
vasco@medstud.pote.hu

Olvasó szerkesztő
Muzsek Zsófia
Tinku Dóra

Címlap:
Penke József (José)

Munkatársaink
Békési Bernadett
Domány Eszter
Hornyak Árpád
Lőcsei Zoltán
Markó Lajos
Solymos Andor
Szukits Sándor
Váncsodi József
Varga Ágnes
Várnai Réka
Zubán Dániel Rafael

Megjelenés időpontja:
2003. október

Szerkesztőség címe
7624 Pécs, Szigeti út 12.
Diákiroda, Confabula
Tel.:(72)536-000/1541
fax:(72)536-111

E-mail elérhetőség
confabula@webmail.hu

Megjelenik 1300 példányban

Készült a Pécsi Tudományegyetem
Általános Orvosi Kar nyomdájában

Tisztelt Olvasó!

Elkezdődött az évad. Mindenki újra a büfében tömörög vagy az Elméleti tömb előtt pöfékel szünetekben. Sok rég nem látott arc mosolyog rám lépten-nyomon. Jó ide visszatérni; de legjobb hozzád, kicsi-rumlis szerkesztőség és régi-új barátaim, családom: ti Confabulások. Észrevettem ez a szó „Confabulás”, mára már fogalomná nőtte ki magát. Kinek semleges, kinek pozitív, kinek negatív. Nekünk – eme kis családnak – a minden napokat, a nevetést, az izgalmat a lapzárta körül, a szomorúságot egymás bánata miatt, a vitákat jelenti.

Tisztelt Olvasó, amit kezdedbe veszel az kis csapatunk szorgos munkája néha késvé, néha szedett-vedetten, de belőlünk, mindent beleadva: Neked.

-pRp-

Tartalom:

EGYETEM

Intézetvezető váltás a Gyógyszertan Intézetben	3.
Medicina hallhatatlan legendái	6.
Ők is emberek: prof. Dr. Barthó Lóránd	10.
Hogyan tovább?	14.
Instruktor oldal	16.
B-kollégium	17.
CSH	18.
Humsirc oldalak	22.

VÉLEMÉNY

Legértékesebb “munkaeszközök”	24.
A Gólyagyilkos	33.

KULTÚRA

Testfestés	19.
Gastro oldal	28.
Fülhöz szóló ajánlatok	30.
Readme.txt	34.
Rejtvény-fejtvény	36.
Horoszkóp	38.

Intézetvezető

Váltás

A Gyógyszertan Intézetben

Beszélgetés prof. Barthó Loránnal, a Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet új igazgatójával

2003. július 1-jétől új igazgatója van a Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézetnek. Ennek apropóján felkerestük és terveiről kérdeztük Barthó Lóránd professzort.

A gyógyszerész-hallgatók most kezdték el gyógyszerhatástani tanulmányaikat. Oktatásuk kívánt-e valamilyen változtatást az intézetben belül?

Szerkezetileg annyi változás történt, hogy az intézetben belül alakult egy Gyógyszertani Tanszék, Fischer Emil professzor irányításával, egy Toxikológiai Tanszék, amelynek Gregus Zoltán professzor lett a vezetője, és egy Gyógyszerhatástani Tanszék, ami alapján véve a gyógyszerészképzésért felelős, és amelynek én volnék a vezetője. Természetesen ettől függetlenül továbbra is részt veszek az orvostanhallgatók oktatásában, és tulajdonképpen még a toxikológiában is egy kicsit. Mindez megfordítva is igaz. Végülis továbbra is építünk egymásra, csak arról van szó, hogy most meghatároztuk, hogy ki melyik reszortért felelős elsősorban. Különbözők sem vagyunk olyan nagy intézet, hogy teljesen elkülönüljünk, hanem inkább kölcsönösen segítünk egymásnak. Összesen 11 diplomás állásunk van, ez elég kevés ahhoz képest, hogy a tanórákon kívül kreditpontos és PhD-kurzusokat is tartunk, államvizsga-

dolgozatokat konzultálunk stb. És hát a kutatás... – a kutatómunka időigényes dolog, de ettől lesz egyetem az iskola és egyetemi oktató a tanár... Nehogy azt higgyék, hogy itt valami kényszerű kötelességről van szó; mi ezt szeretjük csinálni, csak kérdés, hogy tudjuk-e... Egyébként a legtöbb tárgyat magas szinten oktatni kutatói szemlélet nélkül nem lehet.

Lehetséges az, hogy eddig is megvolt ez a fajta szerkezeti felosztás, és csak most nevezték meg hivatalosan a gyógyszerészképzés miatt?

Annyiban nem, hogy a gyógyszerésztanhallgatók oktatása újként jött be. Egy ideig – talán néhány hónapig – külön Gyógyszerhatástani Intézet alakult, de aztán különböző – itt nem részletezett – okokból végül is inkább e mellett a tanszéki struktúra mellett történt a döntés.

Másfajta változás történt-e, vagy várható-e a közeljövőben az intézetben, illetve az oktatásban?

Tulajdonképpen Szolcsányi professzor intézetigazgatása alatt is

változtattunk ezt-azt. Azt kell mondanom, hogy nyilván nem szeretnénk most sem a feje tetejére állítani az egészet. Annál is inkább, mert a hallgatók elég jó véleményekkel szoktak lenni az itteni oktatásról. De azért mindig változtatunk egy kicsit. Most például szeretnénk fakultatív évközi vizsgákat bevezetni, hogy a hallgatók idejekorán tisztába jöjjenek a vizsgakövetelményekkel. Olyan vizsgákat, amelyek rossz irányba semmiképp sem

befolyásolják a vizsgaeredményeket; esetleg itt-ott jó irányba eldönthetik, de az egésznek legfőképpen az önfelmérés volna a célja.

Ez a jegy esetleg beleszámítana a vizsgajegybe, vagy megajánlott jegyet is lehet kapni, esetleg ennek a részletei még kidolgozás alatt vannak?

Még nem tudom, hogy ez jegyre menne-e egyáltalán, de mint mondtam, az biztos, hogy csak pozitív irányba befolyásolhatja a vizsgaszereplést. Egyenlőre azt nem tervezzük, hogy csak ennek alapján lehessen megajánlott jegyet vagy valami hasonlót kapni, de nyilván ez az önfelmérés meg fogja könnyíteni a kollokviumot is, meg a szigorlatot is. A '90-es években a hallgatósággal teljes egyetértésben döntöttünk a kollokvium bevezetése mellett. Erősíteni kívánjuk továbbá az intézetben belüli kommunikációt az oktatással kapcsolatban.

Az intézet munkájában – gondolok itt elsősorban a kutatási területekre – volt-e, lesz-e bármiféle változás?

A személyi állomány tulajdonképpen nem változott, tehát a kutatási irányok sem változtak. Alapjában véve két fő téma van most is, az egyik a kísérletes toxikológia, amit Gregus professzor és munkatársai művelnek, a másik pedig ideg-farmakológiával és kicsit élettannal is kapcsolatos. Ebben többen is dolgoznak; közülük az egyik nagy csoport vezetője Szolcsányi professzor, – neki van egy külön akadémiai munkacsoportja is – és egy kisebb munkacsoportot vezetek én. A téma a kapszaicin-érzékeny érzőidegek afferens és efferens működése, a “nem-hagyományos” ingerületátvivő anyagokat (pl. neuropeptideket, nitrogén-monoxidot, ATP-t stb.) használó idegek zsigeri és más funkciói. Örömmel mondhatom, hogy ezeken a területeken az intézet munkája jó nemzetközi visszhangot vált ki.

Milyen tervei vannak még az intézet vezetésével kapcsolatban?

Rövid távú tervünk, hogy hamarosan szeretnénk kihozni jegyzetünk megújított változatát. Azután túlélni a pénztelenség “jégkorszakait” anélkül, hogy oktatási, kutatási teljesítményünk – vagy akár munkakedvünk –

csökkenne; kialakítani a gyógyszerész-oktatás feltételeit és még-sok más.

A jegyzeten még dolgoznak vagy már kész is van? Mennyire változott?

Gyakorlatilag készen van. Még egy-két simítás van hátra. A szerkezete megmaradt, és ahol szükségesnek mutatkozott, ott modernizáltuk. Hosszabb távon e mellett arra törekszünk, hogy – bármennyire is elfoglaltak vagyunk – egymás oktatási munkájára még egy fokkal jobban odafigyeljünk. Én szeretném végilgátogatni az összes előadást, és az idősebb kollégákat is bátorítom, hogy járjanak be gyakorlatokra a fiatalabbakhoz. Így a vizsgakövetelmények is egységesebbé válnak. Egyébként nem csak az idősebbektől lehet tanulni...

Milyen tervei vannak még, ami a hallgatóságot is érinti?

Szeretnénk minél több diákköröst és PhD hallgatót foglalkoztatni, ezért célunk az, hogy jobban megismertessük a hallgatókkal azt a munkát, ami az intézetben folyik. Nekünk az a filozófiánk, hogy bármilyen kísérletes munkát is végzünk, megpróbáljuk azt jól csinálni, ami azt jelenti, hogy világos, releváns kérdésfeltevések legyenek, és az eredmény új, lehetőleg nemzetközi szinten publikálható legyen.

A hallgatók a saját szempontjukból is akkor járnak el jól, ha a diákköri vagy PhD-téma választásakor jól működő tudományos iskolákhoz csatlakoznak, persze figyelembe véve a saját érdeklődési területüket is. A mai témakereső számítógépes programokkal egy óra alatt eldönthető, milyen tudományos teljesítmény húzódik meg a hangzatos címek mögött. Az Orvoskari Könyvtár dolgozói biztosan segítenek annak eldöntésében, hogy egy-egy munkacsoport (idehaza készült!) tudományos “produktumai” színvonalas nemzetközi folyóiratban, vagy inkább csak “helyi érdekű” kiadványban jelentke-e meg. Sok frusztrációt el lehet kerülni ilyen módon. Nyilván van egy enyhe konfliktus a tanulmányok és a diákkör között; aki heti egy vagy akár 2 délután 3-3 órát szán “tudományos” munkára, az aligha számíthat átütő sikerre. Mi annak idején elcsentünk itt-ott néhány tanórát (az oktatók többsége megértő volt), majd néhány hónap

után – amikor már önállóan dolgoztunk anélkül, hogy nagyobb kárt tettünk volna a berendezésben – dolgoztunk hétfégen is, legalább egy napot.

A PhD-ösztöndíj 3 éve elég rövid az alapos tudományos munkához, ráadásul a doktoranduszok életét a kurzusokkal és nem-angol nyelvvizsgákkal is “keserítik” (ez mind jó is volna, ha pl. 5-6 év állna rendelkezésre), de mivel ezen rövid távon nem tudunk változtatni, a munkát kell még hatékonyabban megszervezni. Ezzel csak az a probléma, hogy a nagy “hatékonyság” egyben csökkenti az “ízeket”, pl. nem adunk a doktorandusznak olyan munkát, ami kudarcba fulladhat és néhány hónap

“veszteséget” jelent, inkább olyat, ami akkor is érdekes, ha pozitív, és valamennyire akkor is, ha negatív eredményt hoz stb. Mindenesetre előny, ha a delikvens 2-3 évet már diákkörösként a témával foglalkozott, nem “nulláról indul” (ezért mondom, hogy már a diákköri témát is gondosan kell megválasztani). De természetesen azért új jövevényeket is nagyon szívesen látunk, mert végül is 3 év alatt is lehet értelmes munkát csinálni, továbbá vannak utak és módok, hogy ezt az időt egy kicsit – mondjuk még 1 évvel – valahogy meghosszabbítsuk, és az alatt már csak-csak összejön egy disszertációra való

anyag. Konfliktus a témavezetőnek és a doktorandusznak egyaránt, ha egyik vagy másik (többnyire az utóbbi) túlságosan az értekezésre összpontosít. Annak persze meg kell lennie, de nem “életcél”; a PhD-képzés valódi értelme nem disszertációkban, kurzusokban stb. mérhető, hanem a szigorú természettudományos gondolkodásmód és munkafilozófia elsajátítása egy “tutor” vagy csoport mellett. Az önálló munkára való alkalmasság megszerzése (a releváns probléma felismerése, a kísérletek megtervezése és kivitelezése, az eredmények interpretálása és közzétételre alkalmas formában való megfogalmazása). Hol vagyunk ettől?! De persze néha

hosszabb idő alatt sem valósul(t) ez meg, pl. régen a kandidátusi rendszerben, vagy ma az “egyéni felkészülőknél”, de persze törekszünk rá.

Hány TDK, illetve PhD hallgatója van jelenleg az intézetnek?

Nincs több 3 PhD hallgatónál pillanatnyilag, beleértve az egyéni felkészülőket is. Diákkörös is kb. ennyi van. Tehát mondhatni, a közepesen népszerű intézetek közé tartozunk.

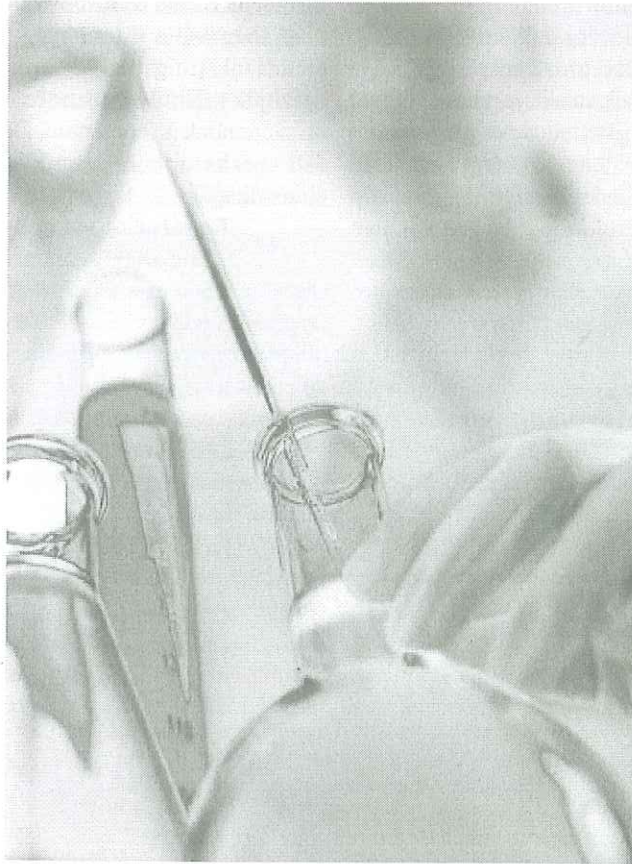
Tehát akkor még van hely, lehet jönni.

Lehet, mindenképpen lehet.

Az oktatást és a kutatást illetően min szeretne változtatni, esetleg javítani?

A jelen elég restriktív gazdasági körülményei között az is cél, hogy az oktatás színvonalát megtartsuk, és ahol lehet, javítsuk is. Kutatási eredményességünk nagy fokban függ attól, hogy hány munkatárssal tudunk dolgozni. Mi, szenior kutatók olyan időbeosztással élünk, hogy gyakorlatilag egybefüggő hosszabb időt a laboratóriumban sajnos már nem tudunk tölteni. Ha valami nagyon-nagyon érdekes problémánk van, akkor lehet, hogy a hétfégen tudunk 1-1 kísérletet elvégezni, de egyébként az oktatással, a számos ülással és mindenféle adminisztratív munkával

összeszabdalt időbeosztásunk inkább csak szupervíziós munkát tesz lehetővé, ami a kutatást illeti. Mindenki tudja, hogy nagy a pénzhiány, tehát arra nem lehet számítani, hogy az Oktatásügyi Minisztérium pénzéből majd garmadával lehet munkatársakat szaporítani, tehát minél jobban építeni kellene a PhD-rendszerre. Szenior oktatóként 3-4 hallgató, tehát annyi, amennyi most összesen van, minden további nélkül foglalkoztatható volna. Annak még a tudományos pályázatokból is meg tudnánk teremteni az anyagi háttérét (anyagok, kísérleti állatok vásárlása stb.). Úgyhogy ez egy kölcsönös függési folyamat; mi rá vagyunk utalva a PhD-hallgatókra, ők pedig, úgy gondolom, tudnak tanulni

Mi az, ami még a hallgatóságot érintené?

A vizsgák szóbeli formájáról – ha a hallgatók valódi többsége ezt óhajtaná – akkor (és csakis akkor) át tudnánk váltani az írásbeli vizsgára.

A szigorlatot és a kollokviumot is egyaránt lehetne írásban, vagy csak a kollokviumot?

Igény szerint lehetne ezt is eldönteni. Amúgy az intézetnek már van bizonyos tapasztalata az írásbeli vizsgáztatásban, úgyhogy nem jelentene különösebb problémát.

Ezek szerint régebben írásban történt a vizsgáztatás?

Igen, voltak írásbeli vizsgáink, szigorlatunk is. Továbbá azt is meg lehet valósítani, hogy ha a kollokviumon írásban vizsgázik valaki, és nincs a jeggyel megegyezve, akkor szóban javíthat, de esetleg ronthat is; tehát mondjuk ± 2 jeggyel lehetne eltérni az írásban kapott jegytől. Igaz, amikor mindez éles formában szokott felvetődni, akkor mindig kiderül, hogy egyrészt már nem is olyan rossz az a szóbeli vizsga, másrészt hogy ez azért mégiscsak 2 vizsga, és hát a vizsganapok száma is véges. Az elsősöknek idén már kreditrendszer alapú az oktatása.

Mennyiben érinti, illetve fogja érinteni a kreditrendszer bevezetése a gyógyszeratan oktatását? Ugyanolyan óraszám áll majd rendelkezésre?

Valamennyire érinti. Az anyag egy része felvehető kreditpontos kurzusba megy át. Például toxikológiából a dolgok jelen állása szerint kurzusok vannak, de valószínű, hogy a kreditalapú oktatás bevezetésével valamiféle kötelező tantárgy is válik belőle, bár ez még nem alakult ki 100 %-ig. Alapjában véve azonban azt kell mondanom, hogy a tantárgy súlyához képest már most is olyan alacsony óraszámban dolgozunk, hogy az órák mennyisége lényegesen nem csökkenhet, és ezt a jelenlegi tervek is tükrözik. Tehát inkább speciális részek azok, amiket a kreditpontos kurzusokon tárgyalnánk. De úgy veszem észre, hogy a hallgatók is akceptálják azt, hogy a gyógyszeratan a gyakorlat szempontjából alapvető tantárgy és nyilván nem lehet ezt felcser szinten tanulni, tehát mindennek a

mélyére kell nézni (ez komoly előtanulmányokat is igényel); ehhez pedig idő, óraszám kell. Ami a tananyagot illeti, elég sokan járnak be előadásra, és a nyomtatott jegyzetet még többen használják. Ez a stratégia nem rossz. Ettől függetlenül egy előadónak lehet rossz napja vagy véthet nyelvbotlást, tehát sohasem ártalmas az, ha a megadott – legalább magyar nyelvű – tankönyveket is átlapozza az, aki vizsgára készül. Ha egy-egy ellentmondásra bukkan valaki, akkor tulajdonképpen azzal csak nyert, mert aminek egyszer utánagondolt, utánanézett vagy kérdezett, azt sokkal jobban asszimilálja és megjegyzi, mint amit csak esetleg bebeflázott. Tehát elvben én a több forrásból való tanulás híve volnék, de alapjában véve a tananyag gerincét képezhetik az előadások (míg csak óráink jelentős részét el nem veszítjük valamilyen újabb reform kapcsán) és addig ezt mi szeretnénk is fenntartani. De a hallgatók képviselői is felkereshetnek bennünket, tapasztalataikat elmondhatják.

Terveznek-e valamilyen feedback rendszert?

Eddig csak azokon a feedbackeken vettünk részt, amelyeket központilag készítettek, szerveztek (ezeken a tantárgy megítélése elég jó szokott lenni), de tulajdonképpen helyes volna, ha a hallgatók hajlandók volnának a szigorlat utáni év első félévében meglátogatni bennünket és elmondanák észrevételeiket.

Professzor Úr, köszönöm szépen a beszélgetést. Sok sikert és jó egészséget kívánok munkájához!

Én köszönöm a kedves érdeklődést. Jó néhány éve már megkíséreltem az újság hasábjain kifejezni véleményemet oktatási és diákköri, PhD-kérdésekről. Akkor az írás nem jelent meg – sugalmazásra? spontán? Végülis nem voltam intézetvezető és kellett a hely a Bundaségérnek is. Ha megkeresnek, ezután is bármikor állok rendelkezésükre.

Még egyszer köszönjük!

-Markó Lajos-

Szülésből vizsgázik a medikus egy preparált modellen. - Na elég, -mondja egyszer a professzor- most még az apát kellene jól fejbe vágnia a fogóval és akkor az egész családot sikerült kiirtania.

Három pszichiáter megegyezik, hogy mivel mindenki nekik panaszkodik, most végre ők panaszkodnak majd egymásnak. Kiadják a saját titkaikat.

Az első:

- Nekem a feleségem mellett van egy szeretőm, aki egyre

többet akar. Már nem bírom anyagilag, pedig becsapom a pácienseimet, hogy többet fizessenek.

A második:

- Ez semmi. Én rászoktam a kábítószere. Előfordult, hogy úgy belőttem magam, hogy megerőszkoltam a 70 éves takarítónőt.

A harmadik csak mosolyog:

- Az én titkom a legszörnyűbb. Meghallgatom az emberek titkait, és utána megzsarolom őket.

A Medicina halhatatlan legendái

DONHOFFER SZILÁRD

„A tudományos kutatással foglalkozó klinikus akár kísérletes munkát végez, akár a természet szolgáltatotta kísérlet, vagyis a beteg ember megfigyeléséből állapít meg összefüggést, kórélettant művel.”

(Donhoffer Szilárd)

Donhoffer Szilárd a híres pécsi professzorgárda legendás tagja, a pécsi Kóréletlani Intézet, és a kórélettan (pathophysiológia), mint diszciplína megalapítója. A tudomány iránti elkötelezettsége, fáradhatatlansága, kiváló előadói vénája, igazságos szigora, iskola-teremtő munkássága máig élő legenda. 1902. július 3-án született Budapesten. Az elemi iskola után tanulmányait a II. kerületi Katolikus Egyetemi Főreáliskolában folytatta. Különös, hogy eleinte nem az orvostudomány, hanem a tengerészet érdekelte. Több hadihajó modellt készített, melyek közül kettő maradt fenn a család emlékei között. Később, részben szülei, részben tanárai biztatására figyelme az orvostudomány felé fordult. A tengerészet és a hajózás iránt érzett szeretete azonban soha nem múlt el. Ezt példázza az is, hogy egyetlen amerikai útját hajóval tette meg, és ez élete végéig felejthetetlen élmény maradt számára, amelyről mindig szívesen mesélt mind baráti, mind családi körben. Kiváló nyelvérzékkel rendelkezett, melyet a magas szintű gimnáziumi

nyelvoktatás tovább fejlesztett. Anyanyelvi szinten beszélt angolul, németül. Rendkívül sokoldalú egyéniség volt: egy gimnáziumi pályázaton öt különböző témakörben (irodalmi, történelmi, filozófiai) nyújtott be dolgozatot, melyek mindegyike díjat nyert. Irodalmi műveltsége páratlanul választékos beszédstílusában, fogalmazás-módjában is megnyilvánult.

Az érettségi letétele után, 1920-ban iratkozott be a Pázmány Péter Egyetem Orvosi Karára. Nagyon szeretett sportolni, az egyetem első két évének előadásai helyett

az idő nagy részében a korcsolyapályára járt. Ennek ellenére könnyedén levizsgázott. A hat év egy szemeszterét Bécsben töltötte. Végül 1926-ban kapott orvosdoktori oklevelet. A pesti professzorok ajánlására, illetve Ángyán Jánosnak, a pécsi Belklinika akkori igazgatójának meghívására került Pécsre, és kapott állást a klinikán friss diplomásként 1926 őszén. 1930. augusztus 3-ig díjtalan gyakornoki minőségben dolgozott, majd fizetéstelen tanársegéddé nevezték ki. A gyakornoki illetmény éppen, hogy elég volt a szűkös megélhetésre. A Belklinikán ismerte meg későbbi feleségét, Mittag Margitot, akivel 1929-ben házasodtak össze.

Egy állami ösztöndíj elnyerésének köszönhetően 1931-től egy évet a skóciai Aberdeenben tölthetett kutatóként a Nobel-díjas MacLeod professzor Élettani Intézetében. A kinn töltött egy év alatt jelentős eredményeket ért el a szénhidrát-anyagcsere központi idegrendszeri

szabályozásának kutatásában, melyeket egy neves brit szaklapban publikált. Ez vált később kedvenc kutatási területévé. Az utolsó hónapokban felesége is csatlakozott hozzá. Hazatérésüket követően megszületett első gyermekük, Ágnes. Majd Mansfeld Géza professor meghívta a Gyógyszertani Intézetbe, ahol két éven át tanársegédként dolgozott 1931. augusztusáig, és a kutatás mellett az intézet felügyelete alá tartozó kórtan oktatását is végezte. Ezt követően megszületett második leányuk, Hilda. Felesége a gyermekek nevelése mellett a Belklinika diétás konyháját és fizioterapiás részlegét vezette, majd szakmai tapasztalatainak összefoglalásaként megjelent *A diétás konyha a mindennapos gyakorlatban* című munkája, mely több kiadást is megért, és szerzője még férje előtt országosan elismertté vált. A gyermekek nevelésében Donhoffer is aktívan részt vett, sokat vitte leányait, és feleségét kirándulni, megszerettette velük a sportot is.

1936 októberében Donhoffer magántanári habilitációt tett, melynek témája *Az anyagcsere-betegségek* volt. Ángyán professzor hamarosan kinevezte adjunktussá. A háború ideje alatt a Belgyógyászati diagnosztika tantárgy előadásait tartotta heti 3 órában. 1942-ben rendkívüli egyetemi tanárrá terjesztették elő. A német megszállás idején főnökével, Ángyán professzorral sokat tettek azért, hogy menedékhelyet találjanak zsidó származású orvosok és medikusok számára. Erre jó lehetőség volt a klinikai laboratóriumban technikusként való elhelyezés. Az érintettek arról kaptak dokumentumot, hogy életveszélyes baktériumokkal foglalkoznak, elkerülve így a deportálást. A háború után többeket, – így Donhoffert és feleségét is – megfosztották egyetemi állásától. Ezután a pécsi Irgalmas Kórházban dolgozott orvosként, és vidéken is vállalt rendelést. Pécsen is praktizálhatott, az akkori Miasszonyunk Zárda orvosi teendőit látta el. Felesége a Zárda gimnáziumának iskolaorvosa lett. Majd nagyobbik lányát koholt vádakkal kizárták az iskolából. A Budapesten élő nagyszülőknek köszönhetően a lányok a fővárosban tudták folytatni tanulmányaikat. Érettségi után mindkettőjük felvételt nyert a már önálló intézményként működő Pécsi Orvostudományi Egyetemre.

1947-ben a POTE tanári kara beadványban kérvényezte Donhoffer korábbi elbocsátásának hatálytalansítását. Az 1943/44. tanév II. szemeszterében Dr. Mansfeld Géza professor elhurcolása után, a megüresedett tanszékvezetői állás betöltésére Donhoffer Szilárdot kérték fel. Emberi nagyságát mutatja, hogy e felkérést bátran és mereven elutasította, mintegy a fasizmus elleni tiltakozásként. Az elhurcolt Mansfeld és még sokak egyedül maradt családjának gondját viselte anyagi téren is. Mansfeld professzor szerencsére túlélte a

koncentrációs tábor borzalmaival.

1947 végén Donhoffer újra visszakerült a Belklinikára, majd 1949 áprilisában a Pécsi Egyetem újonnan megalakított Általános Kór- és Gyógyélettani Intézetének vezetőjévé nevezték ki, mint egyetemi tanárt. Az önálló Kórélettani Intézetnek átmenetileg Ángyán professzor adott helyet a Belklinikán még 1948-ban. Az intézet ekkor még csak két helyiségből állott, majd 1953-ban a Kossuth térre, az akkori II. sz. Klinikai Tömbbe költözött, ahol már egy teljes szint állt rendelkezésre könyvtárral, több laboratóriummal, és oktatóhelyiséggel. Egyre több hallgató jelentkezett az intézetbe diákkörösnek. Donhoffer professzor nagy szakmai tekintéllyel bírt nemcsak munkatársai, de a Kar professzorai előtt is. Az akkori szegényes technikai lehetőségek dacára számos kiváló publikáció került ki tollából, és emellett lehetőséget teremtett tanítványainak arra, hogy megvalósíthassák ötleteiket a hőreguláció, a táplálkozástudomány, a légzésfunkció és endokrinológia területein, melyek mind a mai napig meghatározzák az intézet tevékenységét. Számos folyóiratot szerzett be, biztosította munkatársai számára a külföldre való kijutás lehetőségét gazdag nemzetközi kapcsolatairól.

53 éves korában életveszélyes tüdőgyulladást kapott, ennek ellenére bejárt intézetébe. Az akkori antibiotikumok nem bizonyultak hatásosnak. Szerencséjére egyik lánya összefutott a híres neurológus professzor, Környei István (éppen akkor tért haza külföldről) feleségével. Környei Németországból hozott egy doboz Tetrant, – ami akkor Hazánkban még nem volt elérhető – és felajánlotta a beteg Donhoffernek, aki ettől pár nap alatt felépült. Ettől kezdve az egyébként erős dohányos Donhoffer szakított e káros szenvedéllyével, és a dohányzás káros hatásainak jeles hirdetője lett.

Ő is a legkiválóbb előadók közé tartozott. Előadásai magas színvonalúak, és ezért a nagy többség számára nehezebben érthetőek voltak. Felvetett egy kórélettani kérdést, és azt mintegy az ellentmondások kereszttüzébe állítva tárgyalta végig, majd megadta a legvalószínűbb mechanizmust, amely így jobban rögzült a hallgatókban, mintha mindjárt ezzel kezdte volna. Jellemző volt még az is, hogy egy-egy logikusnak tűnő magyarázat teljes tagadása után vázolta csak fel a valós okokat. Sajátos, angolos humorral rendelkezett. A hallgatóság körében a nevetés gyakran csak több mondattal megjegyzésének elhangzása után tört ki. Nem titkolta, hogy előadásai főleg a legjobb hallgatóknak szólnak. Legendás volt vizsgálógigora is. A kórélettan vizsgán nagyon hamar lehetett jelest kapni, de elégtelent is, ha a vizsgázó egy fontosabb kórélettani folyamat terén tájékozatlan volt. A hallgatók ezért a kollokviumot és a szigorlatot „Don kanyarnak” vagy „Doni kanyarnak” becézték.

Természetesen utóvizsgán minden további nélkül akár jelest is lehetett kapni. Előadásainak színvonalából és vizsgaszigorából még felsőbb nyomásra sem volt hajlandó engedni.

1956 nyarán az akkori rektor az egyetemi fegyelmi bizottság elnökévé nevezte ki, amit nem tudott elhárítani. A forradalomban érintett egyetemi hallgatók és oktatók fegyelmi tárgyalásainak lebonyolítását bízták rá. Itt szintén kidomborodott emberi nagysága és csavaros észjárása. A súlyos következményekkel járó vádakkal illetett oktatók/hallgatók tárgyalását úgy irányította, hogy olyanokra terelje a felelősséget, akik akkor már nem tartózkodtak Magyarország területén. Ha más mód nem volt, igyekezett a legenyhébb szankciót alkalmazni, mely nem volt súlyosabb az egyetemi tanulmányok átmeneti felfüggesztésénél. Ismert olyan eset is, hogy a vádlott hallgatót egy oktató lakásán titokban előre felkészítette a kérdésekre, és az adandó válaszokra, hogy a párttitkár jelenlétében is enyhe lehessen az elmarasztalás.

Nagyon komoly, visszafogott személyiség volt, ritkán beszélt nem szakmai ügyekről, a valóságban azonban szívén viselte munkatársai személyes problémáit is. Amikor későbbi tanszéki utóda, Andik István a háború után hadifogságba került, itthon maradt családjának szintén gondját viselte. Több kollégájának adott kölcsön, amire időnként nem is emlékezett, csak akkor, amikor az érintett ki akarta egyenlíteni adósságát.

A kórélettannak, mint diszciplínának az önállóvá válása az 1950-es évekre tehető. Pécsi mintára az ország többi orvosi karán is megalakultak hasonló intézetek, melyek élére olyan gyakorló orvosokat neveztek ki, akik intenzív tudományos munkát is végeztek. Donhoffer professzor mögött ott volt a komoly klinikusi, valamint egészen fiatal korától kezdődően a kutatói tapasztalat, így készen állt egy, a klinikumot és az elméleti tudományokat áthidaló új kurikulum létrehozására. Sem hazai, sem külföldi minta erre nem volt, ezért egyedülálló az, hogy közel egy évtizedes munka eredményeként 1957-ben megjelentette Kórélettan című tankönyvét. A könyv a vizsgára való felkészüléshez túl „vaskosnak” (közel 800 oldalas, 600 ábrával) bizonyult, ezért nem volt túl népszerű a hallgatók körében, ám a diploma megszerzése után igen hasznos segítséget nyújtott szakvizsgára készülő orvosoknak. A mű 1961-ben átdolgozásra került. Sajnos azóta sem készült az orvostudomány szakirodalmában hasonlóan magas színvonalú szakkönyv. Tudományos munkássága során felbecsülhetetlen eredményeket ért el a szénhidrát-anyagcsere, a diabetes kutatásában, a testhőmérséklet központi idegrendszeri szabályozásában és még számos területen.

1961-1964 között oktatási rektorhelyettesként foglalmazódott meg benne a klinikai gyakorlati oktatás

fejlesztésének szükségessége és módszere. 1964-1967 között a POTE rektora volt, ezen idő alatt új lendületet adott az Egyetemnek. Változtatásokat hajtott végre az államvizsgarendszerben és a gyakorlati képzésben is. Soha nem egyes személyek, hanem az egész Egyetem érdekeit tartotta legfontosabbnak. Rektorsága idejére esik a 400 ágyas Klinikai Tömb átadása is (1966).

Igen kemény kritikát tudott mondani azon dolgok felett, melyekkel nem értett egyet. MTA tagságának kérését valószínűleg ennek is köszönhette. Egy ülésen egy országos befolyású tudományos vezetőt igazított ki, és mutatott rá szakmai hiányosságaira, a rá jellemző fanyar stílusával.

1964-ben lett az MTA levelező, 1973-ban rendes tagja. 1974-ben választották meg az Orvosi Osztály elnökévé. Ugyanebben az évben bekövetkezett nyugdíjazását követően is igen aktív életet élt, intézetében tudományos tanácsadóként dolgozott. Munkatársait továbbra is segítette tanácsaival, és kérésükre átnézte tudományos munkáikat, melyeket sokszor igen erős kritikával illetett. Élete utolsó éveiben is rendszeresen bejárt intézetébe. A kutatás iránt érzett elkötelezettségét mutatja, hogy amikor valaki a fárasztó és egyhangú munka miatt panaszkodott, egy szép gondolattal felelt: „Távoli csillagokat évekig figyelnek tudósok, az is unalmas, de meg kell csinálni”. Lépést tartott a legújabb tudományos eredményekkel, rendszeresen olvasta a Science-t és a Nature-t. Szabadidejében nagyon szeretett zenét hallgatni, és a zenét művelni is. Kiválóan játszott csellón. E Világból való távozása szintén páratlan, méltó hozzá és életútjához. Egész életében, még 96 évesen is dolgozott. Halála előtt azt mondta munkatársainak, hogy most már elfáradt, ideje befejezni. A rektort is felhívta, hogy rá most már ne számítsanak, majd 1999. január 12-én örökre eltávozott.

Végakarátának megfelelően feleségével együtt az MTA Farkasréti Temetőben helyezték örök nyugalomra, szűk családi körben és néhány közeli barát, munkatárs jelenlétében.

1999-ben avatták fel munkatársai intézeti szobája mellett emléktábláját a Kar, az MTA, a Magyar Élettani Társaság és a Kórélettani Intézet képviselőinek búcsúztató szavai kíséretében. A POTE aulájában is emléktáblát avattak Donhoffer Szilárd, a volt rektor emlékére.

-Solymos Andor-

Felhasznált Irodalom:

Szelényi Zoltán: Donhoffer Szilárd, A Múlt Magyar Tudósai, Akadémiai Kiadó 2002

Ők is

emberek

PROF. BARTHÓ LÓRÁND

Három éve indult cikksorozatunk célja, hogy bemutassuk az általatok ismert híres-hírhedt oktatókat, eddig többnyire ismeretlen szemszögből. Mostani számunkban prof. Dr. Barthó Lórándot, a Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet új igazgatóját faggattuk...

Hogyan lett Önből orvos? Mi volt az első orvosokkal kapcsolatos élménye?

Először is azt hiszem lényeges, hogy orvosi diplomám van, mert ha gyógyszeriant akarunk oktatni, ami folyamatos kapcsolatot tart a klinikummal, akkor fontos, hogy valamennyire jártasak legyünk az orvostudományban. De maga a kísérletes orvostudomány nem feltételez mindenképpen orvosi diplomát. Ami az orvosokkal kapcsolatos élményt jelenti, voltak orvosok a családban is, és olyanok is, akik engem gyógyítottak. Ezt persze mindig nagy csodálattal figyeltem, és nyilván ezek az emberek tanítottak engem is valamennyire. Az én életemben azonban ugyanolyan fontosak voltak a természet-tudományos élmények, mint az orvosiak. Világ-életemben növényeket, bogarakat gyűjtöttem. Az egyik fényképen éppen az látható, amint valamilyen siklót abajgatok a Balatonnál. Amire még emlékszem például, hogy öt éves koromban egy szarvasbogárért cserébe – mivel a zenét is nagyon szerettem és a mai napig is egyik életemem – még Bánk bán nagy áriáját is képes voltam elénekelni a

szomszédoknak. A természet szeretete ugyanannyira jelen volt a családban, mint az orvostudományok csodálata; én ezzel a kutatói-oktatói pályával egyensúlyt találtam a kettő közt.

Hova járt középiskolába?

Az általános iskolát Érdligeten végeztem. Ezután – bár Érdről ingázva – Budapesten tanultam az Eötvös József Gimnáziumban. Itt megint csak nagyon jó élmények értek. Tanárain is jók voltak, de tulajdonképpen egymástól legalább annyit tanultunk, mint tőlük. Az egyik tanuló a biológiába ásta bele magát, a másik a humán tárgyakat szerette, a harmadik a zenéhez, képzőművészethez értett jobban és így tovább. És voltunk annyira nyitottak, hogy egymást befolyásolni tudtuk ezekkel az élményekkel; olvasnivalót, lemezeket stb. ajánlottunk egymásnak. Tehát szinte csak jót mondhatok a gimnáziumról és tanárainról. Különböző versenyeken is részt vettem; például biológiai versenyekre egyetemi tankönyvekből is készültünk. Erre furcsa visszagondolni, amikor manapság azt látja az ember a felvételin, hogy sokan még a gimnáziumi tankönyvben lévő minimumanyagot sem ismerik.

Volt-e olyan középiskolai tanár, aki nagy hatással volt Önre?

Azt mondanám, hogy sokan együtt. Érdekes tanáraink voltak, de ha egyet kellene kiemelni, akkor a volt "fasori" tanár, Bánhegyi György lenne az, aki engem elsőben kémiára oktatott, de alapjában véve humán beállítottságú ember volt. Őt vagy hat tantárgyat képes volt oktatni,

Megvan az anatómia!

de szédületesen tanította a kémiát is. Olyan kísérleteket mutatott be, amiket inkább csak egyetemi szinten szokás és amelyeket viszont is láttunk az egyetemi kémia oktatás során. Igazából nem volna szabad csak őt említenem, mert ahogyan már mondtam, sok jó tanárom volt. Voltak persze gyengébbek is.

Említette, hogy szereti a zenét. Gondolt a továbbtanulásakor arra, hogy zenei irányba induljon tovább?

Zenei pályára sohasem akartam lépni. Valamikor hegedültem, de nem valami szédületesen magas szinten. Később tenor bendzsón játszottam, olyan, mint a brácsa. Viszont zene nélkül tényleg nem tudnék élni, vagy legalábbis nehezen tudnám elképzelni. Éjszakákon keresztül hallgatom a Bartók rádiót még ma is, és nagyon sajnálom, hogy csak ennyit tölthetek zenével. Ezen kívül elég sokat fotografáltam, elsősorban az egyetemi évek alatt, és egyetemi támogatásból kiállít-ásokat is rendeztünk. A tanulmányok befejezésével azonban nagy szünet következett, mert mind a tudomány, mind a fotográfia meglehetősen idő-igényes dolog, ezért a kettő nemigen fért meg egymás mellett. Hogy az anyagi vonzatokról ne is szóljunk...

A felvételi után hol kezdett el diákkörösként dolgozni?

Természettudományos diákköri munkámat a Donhoffer Szilárd akadémikus vezette Kórélettani Intézetben kezdtem. Közvetlen tutoraim pedig a most is aktív Szelényi Zoltán és Székely Miklós voltak. Azután Pórszász János professzor hatására a gyógyszerertanra jöttem. És aztán itt kaptam első állásomat is, mint "tudományos ösztöndíjas".

Hányad évfolyamos volt, amikor átment a Gyógyszerertani Intézetbe?

En komolyan vettem, hogy csak szigorlat után szabad egy intézetbe menni. Miután nálunk akkoriban negyed évben volt a gyógyszerertan, ötöd év elején jöttem át az intézetbe. Azt még meg kell említenem, hogy Pórszász professzor hamar megbetegedett és így az akkor még tanársegéd Szolcsányi Jánosra bízta diákköröseinek vezetését. Úgyhogy azt mondhatom, hogy a kísérletes farmakológiába Szolcsányi tanársegéd (ma professzor, az MTA tagja) vezetett be.

Mivel foglalkozott diákkörösként?

A munka állatkísérletes gyulladás-modellekkel volt kapcsolatos, és néhány potenciális gyulladásgátlót is teszteltünk, de Pórszász professzortól még azt a feladatot is kaptam, hogy próbáljak meg prosztaglandinokat bioilógiailag titrálni. Erre a legalkalmasabb eszközöknek az izolált szervi módszerek látszottak, és valóban meg is valósítottuk a prosztaglandinok titrálását. Ez hosszú távon arra lett volna jó, hogy Pórszász professzor sorra vette volna a vazomotor központot befolyásoló transzmittereket és modulátorokat (többek között catecholaminokat – ezek titrálásával, kimutatásával Jádi Ferencet bízta meg –, az acetilkolint – ezt is én titráltam volna – és a prosztaglandinokat is), és ezen anyagok szerepét szeretne volna meghatározni. Ez, mint koncepció tulajdonképpen az Ő halálával megszűnt, de ugyanakkor Szolcsányi professzor felkeltette bennem az érdeklődést a belső szervek kapszaicin-érzékeny beidegzése iránt, és ez a problémakör a mai napig sem tűnik kimeríthetőnek. Mindig újabb és újabb lehetőségek merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy milyen neurotranszmitterek játszhatnak szerepet a kapszaicin-érzékeny végző-désekben. A belső szervi hatások egyrészt önmagukért is érdekesek, de abból a szempontból is, hogy ezek az izolált szervi módszerek elég egyszerű lehetőséget kínálnak arra, hogy az ember megpróbálja azono-

sítani a kapszaicin-érzékeny afferensekből felszabaduló transzmittereket. Ezek az anyagok tulajdonképpen a központi idegrendszerben sokkal nehezebben tanulmányozható szisztémákban is felszabadulnak, tehát végeredményben valamilyen szinten modellezzük is a szenzoros idegek centrális végződését. Tehát mi tulajdonképpen a perifériás részét tanulmányozzuk, de a Dale-elv alapján ugyanazok az anyagok felszabadulhatnak az idegek központi idegrendszeri végződéseiben is.

Ezzel foglalkozik jelenleg is az intézet?

Egyebek között igen (lásd az előző interjút is). Ami engem illet, a kapszaicin-érzékeny beidegzés mellett érdekelnek az egyéb idegtípusokból felszabaduló nem-kolinerg, nem-adrenerg transzmitterek, amelyek közt vannak kis molekulású anyagok (nitrogén-monoxid,

tudjuk a felszabaduló neurotranszmitterek hatásait, és ilyen módon jó közelítéssel azonosíthatjuk azokat az anyagokat, amelyek ezekből az – akár kapszaicin-érzékeny, akár nem kapszaicin-érzékeny – idegekből felszabadulnak.

Említette, hogy először a Kóréletteni Intézetben dolgozott. Minek a hatására döntött mégis a gyógyszeratan mellett?

Nehéz már az eseményeket rekonstruálni ennyi idő után. Elsősorban Pórszász professzor karizmája volt az, ami ide csábított, és talán az, hogy a gyógyszeratan maga is egy jó hídnak látszott az elmélet és a mindennapi gyakorlat között. Ez a helyzet a mai napig is így van, ami nem teszi könnyűvé a mi oktatási gyakorlatunkat, hiszen nemcsak a gyógyszerkincs az, ami állandóan változik, hanem a klinikai felhasználás is. Tehát egy gyógyszer maradhat a piacon, vagy kivonhatják a forgalomból; és ha marad is, még mindig lehetséges, hogy a felhasználási területe valamilyen mértékben, akár drasztikusan megváltozik. Ezekkel a változásokkal mindig lépést kell tartani, de tekintve, hogy orvostanhallgatókat és gyógyszerészeket oktatunk, ez egyben élvezetesség is teszi a dolgot. Természetesen olyan mélységig mi soha nem megyünk bele gyógyítási kérdésekbe, hogy az interferáljon a későbbi klinikai oktatással, tehát a nagyon speciális problémákat mindig a klinikusokra hagyjuk, illetőleg megragadjuk az alkalmat a velük való konzultációkra is.

Az egyetem után rögtön itt folytatta munkásságát?

Igen, azóta is megszakítás nélkül.

Miben volt más az egyetemi élet akkoriban, összehasonlítva a mostanival?

Azt hiszem, nagyjából hasonló volt. Tanulni keményen kellett akkor is, most is, de azért voltak bulik, közös kirándulások is. Na és persze a fotóköri, amit említettem.

Mesélne valamit egyetemi élményeiről?

Milyen oktatói voltak?

Élmény volt igazán nagy professzorokat és tudósokat hallani. Donhoffer professzor például, ha úgy vesszük, nem volt nagyon lebilincselő előadó, de azoknak, akik vették a fáradságot, hogy kicsit vontatott előadásaira odafigyeljenek, nagy élmény volt megközelítése és okfejtése, kristálytisza logikája. Szemlélete nagyon szépen kiviláglott az ő általa írt kórélettan tankönyvből is, amit sokan nem szerettek, mert nem adott egyetlen magyarázatot valamilyen jelenségre, hanem – felnőttnek tekintve a hallgatókat – különböző kísérleti eredményeket állított egymással szembe, és sokszor rábizta az olvasóra, hogy a végső következtetést levonja. Persze a sorok között azért benne volt az is, hogy ő hogyan vélekedik a kérdéssről. Előadóként pont az ellentéte volt Grastyán Endre: idegéletteni előadásai villódzóak voltak, ott hallgatni és élvezni kellett, nem jegyzetelni. Mint tanár nagy élmény volt Romhányi György professzor is, mert volt bátorsága nem kórbonctant, hanem a szó legtágabb értelmében vett patológiát tanítani. De hát nagyon sok jó tanárom volt rajtuk kívül is. Szentágothait már nem hallottam, utóda, Flerkó Béla magával ragadó módon adta elő az anatómiát. Említettem már Pórszász Jánost is, aki közvetlenségével és azzal tűnt ki, hogy mind az élettanban, mind a gyógyszeratanban jártas volt (ezért sokan félték tőle).

Mi volt a legrosszabb és a legjobb vizsgaélménye, ha egyáltalán volt ilyen?

Az idő mindent megszépít, de alapjában véve én eléggé önkritikus alkat voltam, tehát többnyire az volt az érzésem vizsga után, hogy jobb jegyet kaptam, mint amit föltétlenül megérdemeltem volna. Úgyhogy nem mint "leget", de kiemelném Szabó Dezső professzor úrnál a kémia vizsgámat, amikor is bizonyos tárgyi tudásbeli hiányosságokat kompenzálni lehetett azzal, hogy logikai feladatokat megoldott az ember, és így végül is jelest

kaptam. A legrosszabb talán az anatómia vizsga volt, mivel nem voltam valami erős a tantárgyból, és akkoriban betegeskedtem is.

Tanulmányúton volt valahol?

Sok helyen voltam. Leghosszabb ideig Grazban, több részletben. Az ottani intézet profilja sok tekintetben hasonló volt a miénkhez, és talán mondhatom azt is, hogy részben a mi hatásunkra is alakult olyanná, amilyen.

Régóta van kapcsolatban a két intézet?

Az intézetek közötti kapcsolatok kiépítését Szolcsányi professzor és én kezdtük el 1979-ben. Előtte kifejezett munkakapcsolat nem volt köztünk, bár ismertük egymás munkáját. De voltam – megint csak rokon témában és szintén több részletben – Olaszországban, Firenzében is, ami természetesen amellet, hogy nagyon jó munkalehetőség volt, a város reneszánsz szépségei miatt is maradandó élmény volt. Belgiumban és Németországban is jártam; utóbbi országban két helyen is dolgoztam, egy München melletti Max Planck-kutatóintézetben és Bad Nauheimben.

Melyek azok az eredmények, amelyekre a leginkább büszke?

Mióta csak dolgozom, arra törekszünk, hogy releváns és jól alátámasztott eredményeket kapjunk, és hogy a munkáink célkitűzése világosan körvonalazható legyen. Így végeredményben elég sok kérdésre sikerült választ kapni a belső szervek beidegzése tekintetében. Nyugodtan mondhatom, hogy ezek a munkák elég jó nemzetközi visszhangra találtak, de egy vagy két dolgot nem nagyon tudnék ezek közül kiemelni. Mindig az aktuális feladat a legérdekesebb. Nem vagyok destruktív, de pl. dogmákat megdönteni is élvezetes dolog.

Mesélne valamit a családjáról?

Feleségem Szekeres Júlia professzor asszony, aki a Mikrobiológiai és Immunitástani Intézetben dolgozik, illetve újabban vezeti az intézetet. Két gyermekünk van. A fiam 29 éves, orvosi egyetemet végzett, és ő is a kutatói pályát választotta; agykutató lett. Most éppen tanulmányi úton van az USA-ban. Lányom inkább humán beállítottságú. Ő magyar nyelv-irodalmat és kommunikációt hallgat jelenleg.

Szabad idejében mivel foglalkozik? Van valami hobija?

Szabad időm jó lenne, ha volna. A természetbe kimegyek időnként kirándulni. Szép dolog volna folytatni a fotózást, mit még diákkoromban műveltem, de most már csak egyszerű természetfotókat készítek: növényekről, virágokról, gombákról. Utóbbiakat a gombamérgezések kurzus anyagában is felhasználom.

Elégedett-e a jelenlegi egyetemi oktatással? Ön szerint történt-e jelentős változás az évek alatt?

Az oktatás valószínűleg hasonló. Inkább azt mondanám, amit én közvetlenül magam körül látok, hogy

egy kicsit lazultak a követelmények. Lehet, hogy ez nem feltétlenül baj. Annak idején óriási dolog volt egy orvosi egyetemre bekerülni; ez most megváltozott, mások a slágerszakmák, és nyilván ezek lefölszik a jobb jelentkezőket. Persze minden évfolyamban van jó néhány olyan ember, akivel érdemes jobban foglalkozni, de talán a természettudományos érdeklődés és a szakmai elhivatottság – ha szabad így kifejezni magam – valamelyest alábbszállt, és hiába gondolja azt az ember, hogy az ő követelményei nem változtak, azért tíz éves távlatban csak enyhülnek valamelyest. De hát tulajdonképpen a helyzetet nem látom olyan veszélyesnek, hogy ezt a későbbi tanulmányokkal ne lehessen korrigálni. A veszélyt inkább abban látom – és ez sajnos az én generációmon is megfigyelhető –, hogy bár sokat beszélünk az élethosszig tartó tanulásról, nem nagyon gyakoroljuk, illetve van, aki egyáltalán nem. Mi 1970-ben tanultunk gyógyszeriant; 1971-ben fedezték fel, hogy az indometacin és az aszpirin gátolja a prosztaglandin szintézist. A mai napig is ez a legjobb magyarázat e vegyületek gyulladásgátló és egyéb hatásaira. Ettől függetlenül vannak kortársaim, akik nem hallottak a prosztaglandinokról. Ez hatékony és folyamatos továbbképzés mellett nem volna lehetséges.

Utolsó kérdésem az lenne, hogy Ön szerint milyen a jó kutató orvos?

Ha most sorra veszem azokat az embereket, akiket ebben a szakmában sokra becsülök, akkor biztos, hogy a tájékozottság is fontos, de a legfontosabb talán a természettudományos elmélyülésre való hajlam. Nagyon sokan a kutatói pályát valamiféle célok, "életpálya" eszközének tekintik. Ezekből az emberekből ritkán lesz jó kutató. Nem szabad lustának lenni, de nem szabad görcsösen akarni sem, mert az téves eredményekre vezet, és talán arra is, hogy az ember túl korán elhiszi azt, amit látni szeretne, hogy enyhén fogalmazzunk. Ez hosszú távon megbosszulja magát. Mások esetleg nem tudják megismételni az eredményeit és így tovább. Tehát úgy gondolom, hogy motiválnak kell lenni, de semmiképpen sem a karrier vagy a disszertációk irányában, hanem a természettudományos kutatás és a megismerés felé. Ez egyáltalán nem zárja ki a gyakorlatban hasznosítható eredményeket. Galilei nem disszertációt akart írni, nem katedrát kívánt szerezni, amikor távcsövét a csillagok vagy a Jupiter felé fordította. Arra volt kíváncsi, hogy a világ "hogyan működik".

* Rendkívül megtisztelő, bár valószínű, hogy személyem nem annyira érdekes... Ezek a fényképek, meg minden... De majd meglátjuk, vajon a "híres", a "hírhedt" vagy valamilyen más kategóriába tartozom-e. És hát az "ember"... BL

Hogyan tovább?

A graduális képzésben résztvevők (tehát mi, hallgatók) keményen végigtapossuk az 5 vagy 6 év malmát, majd egyszer csak befejeződnek az egyetemi évek. Sokan úgy jönnek ide, hogy már tudják, mivel szeretnének foglalkozni, de akad olyan is, aki időközben vált, vagy éppen akkor talál rá élete hivatására. Egy viszont biztos: ha önálló orvosná akar válni, előbb-utóbb szakvizsgát kell tennie. Én magam sem voltam tisztában a köznyelvben „rezidens” és ehhez hasonló terminusok pontos jelentésével, a szakorvosképzés részleteivel, ezért felkerestem dr. Bíró Gábort, a Továbbképző Központ munkatársát, aki napi szinten foglalkozik a témával, s röviden összefoglalta a legfontosabb tudnivalókat.

A magyarországi szakorvosképzési rendszer majdnem hogy tökéletesen EU-konform (UEMS-francia betűszó: Európai Unió Szakorvos Képzés), tehát komoly változásokra nem kell számítanunk a közeljövőben, eloszlatandó azokat a kételyeket, hogy a következő években gyökeresen más rendszer épül fel. A szakorvosképzésre miniszteri rendeletek vonatkoznak.

A következőképpen történik a képzés:

A minisztérium előrejelzések alapján megállapítja és március 31-ig nyilvánosságra hozza régióként az úgynevezett keretszámokat, vagyis, hogy régióként milyen szakorvosból hányra lesz szükség (5 év múlva, hiszen átlagosan ennyi a posztgraduális képzési idő).

Minden VI. éves hallgató (más néven szigorló) eldönti, hogy milyen szakokra adja be jelentkezését, és sorszámozza jelentkezéseit aszerint, hogy hova szeretne leginkább bekerülni.

Jelentkezési lapját eljuttatja a Továbbképző Központnak, ahol rendszerezik e lapokat, összesítik a jelentkezéseket, majd visszajeleznek, hogy mikor és hova menjen a szakorvosjelölt „rendszerbevételi vizsgát” tenni, egy szóval felvételizni.

A vizsga része az úgynevezett rendszerbevételi eljárásnak, mely során mindenki szabályzat szerint pontokat kap. A vizsgán (a klinika vezetője dönti el, hogy csak egy elbeszélgetés, vagy egy komoly számonkérés) összesen maximum 30 pontot lehet szerezni a maximális 110-ből. A maradék pontok a következőképpen számítandók: a 6 év graduális képzés évente kiszámolt szigorlati átlagainak összege (max. 30 pont), a szakma vezető oktatója (ún. grémiumvezető) által meghatározott 5 szakspecifikus graduális tárgy érdemjegyei összegének 1,2-del súlyozott értéke (max. 30 pont), illetve a záró-

vizsga érdemjegyének 2,0-del súlyozott értéke (max. 10 pont). A plusz 10 pontot többletteljesítéssel lehet megszerezni, így TDK konferencia, poszter, publikáció, nyelvvizsga. A vizsgákra általában szeptember első hetében kerül sor, majd mikor mindenütt lezajlottak, a Továbbképző Központ feldolgozza az eredményeket, majd kialakít egy rangsort, s visszajelez a jelölteknek, hogy kit mely szakra vesznek fel pontszáma alapján.

Amennyiben valaki több helyre is jelentkezett, úgy mihamarabb nyilatkozni kell, melyiket fogadja el, a többi helyen lévő üresedést pedig betölthetik a sorban utána következők. Október elsejével a jelöltek beiktatásra kerülnek központi gyakornoki státuszukba, s ettől kezdve a mentor (a grémiumvezető, aki felügyeli a jelölt képzését), és a tutor (napi szinten tanítja a jelöltet és igazolja, hogy elsajátított bizonyos készségeket) foglalkozik vele.

Fontos rendelkezés, hogy szakorvosképzés csak egyetemen (klinikán), vagy akkreditált osztályon történhet, tehát ha valaki szülővárosában kívánja megszerezni szakorvosi minősítését, azt kizárólag akkor teheti, ha városi vagy megyei kórházában az adott szak akkreditált.

A posztgraduális képzés két alapvető szakaszra bomlik: első 26 hónap (24 hónap munka + 2 hónap szabadság) az úgynevezett központi gyakornokként eltöltött törzsképzés, mely szabályzat szerint meghatározott „táncrend” szerint folyik. Általában tartalmaz sürgősségi betegellátási gyakorlatot, ezen belül mentőorvosi, intenzív terápiás és aneszteziológiai szakaszt is, majd az adott szakhoz közelálló típusú gyakorlatot, illetve a szaknak megfelelő gyakorlatot. A két év elteltével következik a speciális szakgyakorlat, mely már rendszerint kizárólag az adott képzőhelyen folyik (általában 3-4év). Végzés és szakvizsga között egy jelölt után az állam (a minisztérium) normatív finanszírozást nyújt (a rezidens

fizetése, mentor tiszteletdíja, adminisztrációs költségek, Továbbképző. Központok fenntartása), illetve maga a fogadó intézet is részesül bizonyos támogatásban a jelölt munkájából fakadó „dologi kiadások” címén. Egy szóval egy osztálynak (vagy klinikának) kifizetendő oktatni és ráadásul kinevelheti utánpótlását saját elvárásai szerint. Ez idő alatt az egyetem alkalmazásában áll, határozott időre szóló közalkalmazotti munkaszerződést köt az intézménnyel, majd miután gyakorlatával végzett (rendszerint összesen 5 év végzéstől számítva) illetve amennyiben igazoltan elvégzett és elsajátított bizonyos készségeket, szakvizsgára bocsátható. Ha ezt sikeresen leteszi, akkor e pillanattól kezdve végezhet önálló tevékenységet, ettől kezdve fizet munkája után az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP). Azonban ekkor sincs vége a tanulásnak, ahogyan azt beígérték a „Life Long Learning”-gel. 5 év alatt a szakorvosnak össze kell gyűjtenie 250 továbbképzési pontot, ellenkező esetben kikerül az orvosi kamara működési nyilvántartásából. Ha gyakorolja szakmáját, akkor évi 20 pontot kaphat (tehát 5 x 20=100), a többit publikációkkal, előzetesen minősített továbbképzéseken vagy szabad konferenciákon való részvétel révén lehet megszerezni. Bár ez sokunknak még a távolabbi jövő, jobb, ha tisztán látjuk, hogyan is tovább végzés után.

-Vasco-

KLINIKAI ÖNKÉNTES PROGRAM

A Klinikai Önkéntes Program 2001 őszétől minden pécsi egyetemistának lehetővé teszi, hogy részt vegyen a kórházi osztályokon ápolott betegek segítésében. Ez leginkább a pszichés támogatást, beszélgetéseket, vers felolvasást, közös programokat (ünnepekkor kis zenés műsort is) jelenti.

Mint ahogy az már lenni szokott, -így évkezdéskor-, újra útnak indul az Önkéntesek képzése egy 2x3 órás elméleti felkészítés keretein belül. A felkészítő előadásokat most is Kovácsné Kelemen Judit - egyetemi vezető főnövér tartja.

A felkészítő időpontjai és helyszínei: 2003. okt.6 (hétfő) 16.00- PTE- ÁOK Elméleti tömb IV. E.a.
2003. okt.7 (kedd) 16.00- PTE- ÁOK Elméleti tömb IV. E.a.

Várunk minden érdeklődőt!!

További infok:

Kovácsné Kelemen Judit - egyet. vez. főnöv.
tel.: 30/298 8784

Márton Balázs - MOE- PHB Klinikai Önkéntes koordinátor
PTE- ÁOK V. évf.
tel.: 30/4020 201

honlap: www.pote.hu/humsirc

Instruktor oldal

Mint minden évben, az idén is Fonyódligeten rendeztük meg a Gólyatábort. Bár a lelkes Gólyákon kívül szép számmal voltak még lelkesebb Felsőbbévesek, akik mégis lemaradtak róla, azok kedvéért most tartok egy kis élménybeszámolót.

A nagy melegre való tekintettel, hogy a fertőzésveszélyt elkerüljük minden érkezőt sterilizáltunk. Az egyébként teljesen ártalmatlan füsttől megtisztult, immár egyenpólós Gólyák a csoporttársaikkal való ismerkedés, és az ízletes, kalóriadús vacsi elfogyasztása után vad küzdelembe kezdtek. Nem csoda, hiszen a tét egy villányi hétvége volt. Az olyan emberpróbáló feladatok, mint a tejszínhabos-sörös hagymaevés sem okoztak gondot.

Az esti buli után "hatalmas" lelkesedéssel vett részt mindenki másnap a reggeli tornán. Aztán sok okos dolgot is megtudhattak, már akik bírták a meleget, a Dékánhelyettesek, HÖK, HuMSIRC és egyéb szervezetek képviselőitől az egyetemi életről. Papp Professor Úr lelkesítő előadása után röplabda- és focimeccseken lazíthatta el mindenki elgémberedett végtagjait. Este két vendégzenekar is érkezett, de nekik

csak a felsőbbéveseket sikerült elszórakoztatni. Én mindenesetre jót buliztam. A harmadik nap szokás szerint Badacsonyban "kirándultunk". Bár a táj szépségeire (és egyebekre) szerintem nem sokan emlékeznek, legtöbben mégis ezt tartottátok a legjobb programnak. Miután mindenki nagyjából épségben visszaérkezett a táborba, és kipihente a nap fáradalmait Baggio közreműködésével folytathatta a bulizást.

Pénteken sportnapot tartottunk. A futkosásban kimelegedett, és tojásdobálásban póruljártak kedvéért kristálytisza Balatonunkban is megmoshatták Gólyáink lábukat. De az ember-gúla építés közben sokan alaposan eláztak. Aki még ettől sem fáradt el, az a mászófalon tehette próbára izmait. Este folytatódott a vetélkedő. Többek között megtudhattuk, mi is az a "maszturbina", és hogy veszélyes dolog a hegymászás, és elkél utána egy mosógép.

Hogy jobban csússzon a jutalom-pezsgó, az Instruktorok grillezett hússal lepték meg az elsősöket, aztán reggelig tartott a buli.

Titeket is megkérdeztünk róla, hogy is tetszett a tábor. Íme az eredmény:

	ELŐADÁSOK	VETÉLKEDŐ	SPORTNAP	BADACSONY	INSTRUKTOROK
1(Legrosszabb)	6%	2,96%	7,4%	2,96%	0%
2	16,3%	5,9%	17%	4,4%	2,9%
3	3,7%	28%	22,96%	11%	12,96%
4	31%	39,26%	33%	17%	31%
5(Legjobb)	8,9%	23,7%	19,26%	65,9%	51,85%

Mint ahogy az a táblázatból is kiderül, gólyáink többsége meg volt elégedve az általunk szervezett programokon kívül a tábori munkánkkal is, amit külön köszönök a többi Instruktor nevében is.

Sokan írtátok, hogy az esti bulikon jól éreztétek magatokat, a mászófal és Papp Professor Úr előadása is elnyerte tetszéséteket.

Legrosszabbnak a kaját, az ébresztést és a Balcsi állagát

ítéltétek. Sorry, de ez utóbbiról nem tehetünk.

És, hogy jövőre ki zenéljen szerintetek? A Belga, Kispál és az Anima Sound System mellett Uhrin Benedekre és Michael Jacksonra is szép számmal érkezett szavazat, de voltak kevésbé emberbarátok is, akik csak a számítógépet akarják hallani.

B-Kollégium

Sziasztok.....! Most más nem jut az eszembe! Ez ismerős lehet azoknak, akik ott voltak a gólyatáborban. Azonban most kicsit részletesebben szeretném bemutatni a „Balassa János” orvosi kollégiumot.

A kollégium ügyeit a Kollégiumi Bizottság intézi, a tagok (akiket az előző évben a kollégium lakói választottak) a következők:

-Torkos Miklós Bulcsú	VI.évf. elnök
-Sebestyén Balázs	IV.évf. alelnök
-Szaló Gábor	III.évf. gazdasági titkár
-Sarnyai Ákos	II.évf. külföldi hallgatók ügyeiért felelős titkár
-Fehér Krisztina	IV.évf. kulturális és sport titkár
-Lendvai Zoltán.	V.évf. fejlesztési titkár

Így, ha kollégiumi ügyekben gondotok adódnak, nyugodtan fordulhattok hozzájuk.

A kollégium lakója még Vas Bálint (VI. évf.), aki egyéb más tisztségein kívül EHÖK alelnök és a Kollégiumi Tanács tagja. A Tanács elnöke Nagy Péter (IV. évf.). Nálunk lakik Köves Béla (V. évf.), a HÖK alelnöke.

Amit a kollégiumról tudni érdemes:

A kollégiumi díjat előző hónap 15-ig kell befizetni a Természettudományi

Kar pénztárában, ami az Ifjúság úton az 5. emeleten található. (Az EHA kódot vigyétek magatokkal!)

A tanulást megkönnyíti a szövegtanterem, ahol általában 6-8 mikoroszkóp üzemképes, a metszeteket pedig a portán lehet megkapni 1000 Ft letéti díj ellenében. Ha a metszet eltörik, 500 Ft-ot kell fizetni. A szövegtanterem elsősorban a kollégisták számára van fenntartva, külsősök csak akkor tartózkodhatnak ott, ha bentlakó is van a teremben. Külön felhívnam a figyelmet a későbbi kellemetlenségek elkerülése miatt, hogy a

kollégium lakói minden formában elsőbbséget élveznek. A számítógépterembe a diákigazolvány leadásával lehet bemenni. A rendszerbe csak kód segítségével tudtok belépni, melyet rendszergazdánknál, Lendvai Zoltánnál igényelhetek.

A snookerteremben tagsági díj ellenében lehet tartózkodni, melynek a felelőse Wolf Máttyás és Lendvai Zoltán.

A konditerembe csak kollégisták járhatnak, a kulcs a portán „szerezhető” meg. Az 1. emeleten található az aerobic-terem melynek a kulcsát szintén a portán találjátok.

Az 1. és 4. emeleten van egy-egy tanulószoba, mely általában teljes „nyitva tartással” működik.

Az 1. emeleten minden munkanapon a „Mevid” nevű menza működik, ahol ebéd kapható. Az étterem nyitvatarása: 11:30-14:30.

A mosókonyhák kulcsait a portán kérhetitek el diákigazolvány ellenében. A „mosás” füzetbe pedig írtátok be, hogy melyik napszakban és hol kívántok mosni, valamint neveteket is írtátok be, mert előfordul, hogy valaki elfelejti, hogy mos és így könnyebben megtalálható. Végül a kollégiumban bulizni is lehet, de ha szomszédaitok túl hangosnak találnak benneteket, akkor próbáljátok meg

kompromisszumot kötni, hiszen jó estben még hat évig egy helyben fogtok lakni.

Ami a dohányzást illeti: a kijelölt dohányzóhelyek a teraszok, tekintettel a nem dohányzóakra és a törvényre.

Végül egy jó tanács: „Légy a gondnokkal ugyanolyan barátságos, mint az igazgató úrral!”, vagyis a takarító személyzet munkáját a rend fenntartásával segítsük, hisz most ez az otthonunk!

-ocker-

Confabula Statisztikai Hivatal

HAVEROK, BULI, AUGUSZTUSI VIZSGA

A nyár lepergett, újra itt vagyunk, és újabb oldalról próbáljuk megközelíteni az orvostanhallgatók bonyolult, példás, szorgalmas személyiségének bemutatását. Példát statuálva más karok hallgatói számára, hogyan is kéne tanulni, és ezzel is felejtethetlenné tenni a nyarat. De először lássuk is milyenek vagyunk mi ÁOK-sok valójában. De hangsúlyozzuk ez a cikk csak egy szelet bonyolult életünkéből, személyiségünk többi tulajdonságát az előző számokban keressétek. Abba nem mennék bele, hogy túlmenő következtetéseket vonjunk le az adatokból, a táblázatot nézegetve mindenki kiderítheti, mennyire tér el egy átlagos hallgatótól. Szokásosan szemezgettünk a válaszok között, amiket

érdemesnek tartunk arra, hogy külön is felhívjuk rá a figyelmeteket. Mivel a megkérdezetteknek csak kb. a felét érintette rosszul, hogy augusztusra kellett vizsgát halasztania, arra következtettünk, hogy nálunk egyáltalán nem egyedi eset, ha valaki nyár végére hagy vizsgát, vagy netán annyira elcsúszik, hogy még a dékáni vizsgáját is ki kell kérnie. Bár egy negyedéves hallgatótársunkat még mindig erősen felkavarják két évvel ezelőtti dékáni vizsgájának emlékei, egy bizonyos tantárgyból... :-). Van olyan is, aki még arra a helyre is magával viszi tanulmányait, ahová mindenki egyedül jár. Valamint, egy sorstársunk arra hivatkozik, hogy nincsenek barátai, utálja a nyarat, és nem iszik alkoholt. Így könnyű elviselni a nyári önsanyargatást szikrázó napsütésben! Meg lehet próbálni utánozni, lehet hogy így jobban haladnánk az anyaggal, no meg a pénztárcánkat is kímélnénk! Viszont mi inkább arra ösztönöznénk minden-

kit, hogy nyáron, ha ideje engedi, minnél többet pihenjen, kiránduljon, stb., hogy újult erővel vághasson neki az őszi hajtásnak! Vagy akár össze lehet kötni a kelemeset a hasznossal: például strandon is lehet tanulni, igaz ott nagyobb a kísértés...

1.: Maradt vizsgád augusztusra?	Igen: 55 %	Nem: 45 %	Atlag ennyi: 1,6 vizsga
2.: Mennyi időt vett el a nyaradból a vizsgára való felkészülés?	Átlag ennyi: 3 hét		
3.: Volt már dékáni utóvizsgád?	Igen: 24 %	Nem: 76 %	
4.: Általában szokott maradni vizsgád augusztusra?	Igen: 35 %	Nem: 65 %	
5.: Rajtad kívülálló okok miatt maradt vizsgád, vagy direkt húztad el a vizsgáidat?	- Direkt hagytam 28 %	- Nem maradt hely júniusban utóvizsgára. 26 %	- Vizsgáim sikertelensége miatt kellett augusztusra halasztanom vizsgát. 56 %
6.: Hol tanulsz vizsgaidőszakban?	Otthon 64 %	Könyvtárban 15 %	Egyéb helyen 20 %
7.: Volt időd elmenni nyaralni a nyáron?	Igen: 71 % Nem: 29 %	Belföldön: 74 % Külföldön: 44%	Barátokkal: 48 % Családdal: 77 %
8.: Pihentél a nyár során, vagy netán leamortizáltad Magad a bulik alkalmával?	Pihentem 32 %	Buliztam 20 %	Ezt is, azt is 48 %
9.:Vállaltál nyári munkát?	Igen: 28 % Nem: 72 %	Szakmán belül: 56 % Szakmán kívül: 44 %	Egész nyárra: 36 % Rövidebb ideig: 64 %

Testfestés

Bizonyára sokatok eljátszott már a gondolattal, milyen jól mutatna valamely testrészén egy általa elképzelt kis művészi motívum... aztán rövidesen el is hessegette vki/vmi az ábrándot.

Hiszen ki akarna 75 évesen egy tollpihét viselni a dekoltázsán! (Igaz ma már ismertek olyan eljárások, amikkel ezek a nemkívánatos képecskék szinte nyomtalanul eltüntethetők...).

Meg aztán ott van az a nehezen elhanyagolható tény is, hogy miután az ember lánya/fia végre kigondolta a mintát,

meg a helyet, ahová az alkotás kerülne, rögtön eszébe ötlük, hogy a vonzó testdíszhez megannyi fájó tűszúrás árán lehet csak hozzájutni!

Most őszintén: megéri?! Viszont van egy olyan megoldás, ami ugyan nem tart még 5 évig sem, de a „beavatkozás” teljesen fájdalommentes. Igen, ez a dolog a **HENNAZÁS!**

Mint ismeretes, a henna egy növény, mely szárított levelének őrlményét használják bőr, illetve haj festésére.

Ez alapesetben tiszta, természetes anyag és nem vált ki bőrrallergiát sem! Elfogyasztása nem igazán ajánlott. De akinek már későn szólok, megnyugodhat, mert maximum besárgul, mivel a növényke hatóanyagai a VVT-eket befolyásolják kis mértékben.

Az olajzöld, szárított levélőrleményből készült paszta felvitele után rozsdabarna színárnyalatú kép marad. Ismeretesek azonban olyan paszták is, melyekben valamilyen festékanyag segítségével akár fekete szín is elérhető. De ezek behozatalát országunkba már betiltották, mert állítólag bőrrákot okozhat a bennük lévő manipulátor szer!

Aki nem akar otthon kínlódni az elkészítéssel, annak ajánlhatom a pl. Bachiákban kapható tubusos kiszerezést!

(A kísérletezőknek íme a rövid recept:

-2 ek. Henna-por

-1/8 tk. cukor

-1/4 tk. citromlé

-1 csésze fekete tea, esetleg kávé

-majd olajjal átkenni lekaparás után a rajzot!)

A tartósabb eredmény elérése érdekében el kell távolítani a kérdéses bőrfelületről az elhalt hámréteget, esetleg ajánlott azt szőrteleníteni a procedúrát megelőzően!

Mindezzel elősegíthetjük a festék felszívódását. A paszta felkenésekor ügyeljünk arra, hogy a nem megfelelő

vonalkákat azonnal nedves vattával (erre a célra legmegfelelőbbnek a fültisztító látszott...) töröljük le, mert esetleg – halványabb árnyalatban ugyan, de – megmaradhat.

Aztán próbáljuk magunkon tartani a maszlagot, ameddig bírjuk... a 2 óra már egész jó rekord! (Szóval hagyjuk legalább kiszáradni a pasztát.)

Száradás után simán le lehet pattogatni a megszilárdult darabkákat. Eztán tanácsos egy darabig kerülni a vízzel (esetleg tusfürdővel) való találkozást. (Most nem azt mondom, hogy 3 napig ne fürödjetek!!!)

Ha minden a terv szerint alakult, a hatás nem marad el! A minta kb. 10-

14 napig fog ott díszelni a testfelületen, aztán nyomtalanul elillan!

Mivel már több száz éves múltra tekint vissza az ilyesfajta testfestés, ezért a szíriai, indiai, török, arab sőt sri lankai mintáktól kezdve még megannyi fellelhető. De napjainkban mégis az ún. MEHNDI szimbólumok, azaz az ún. lárifok aratják a legnagyobb sikert. Minden motívumnak valamiféle misztikus jelentést tulajdonítanak. Ilyenek pl. a szerelem = abat, szex = quem, szerencse = aum, karrier = sirit, pénz = khirám.

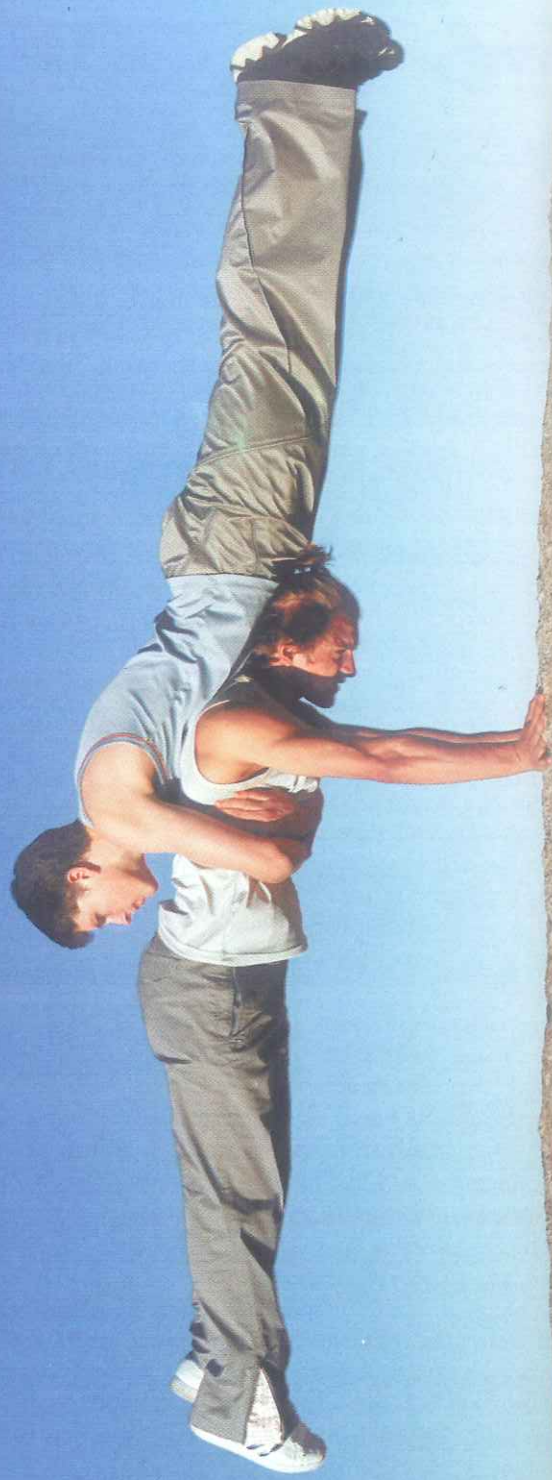
Aki többet akar tudni, nézzen be a www.henna.hu vagy a www.hennapage.com oldalakra!

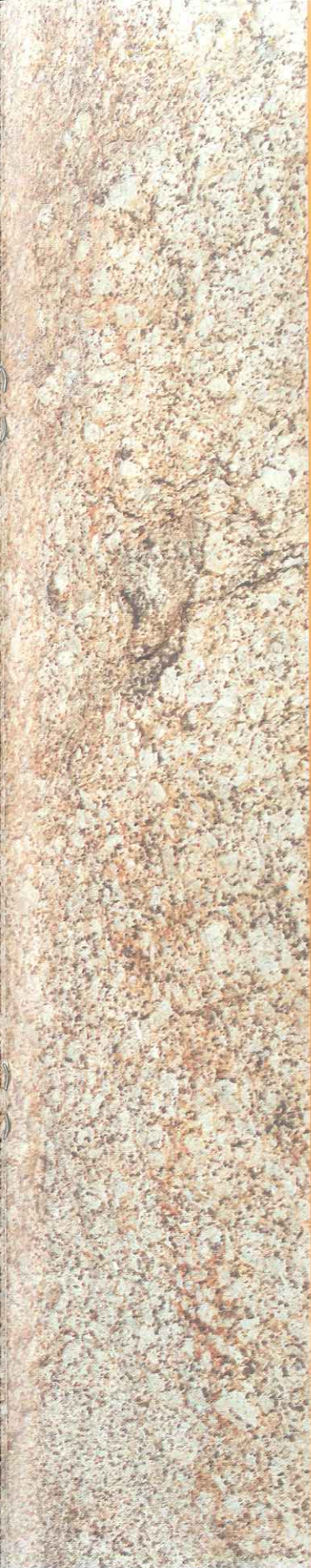
Jó szórakozást és eredményes pingálást kívánok!

-Gi-

EGYÜTT, EGYMÁSÉRT!

Fiatal vagy, teli ambíciókkal, és keresed a nagy lehetőséget. Tudod, hogy mit akarsz, és már megmutatnád magad a munkában, de még sok mindent tanulnál.

A Pfizernél az önálló munka és a kreatívítás alapkövetelmény, a szakmai továbbképzés pedig a munkafolyamat szerves része. Nálunk a legjobbat nyújthatod önmagadból, aminek minden feltételt biztosítunk, így közös sikerünk egyetlen záloga a kiváló teljesítményed. Világszerte elismert termékeink, az általunk elvárt magas szakmai színvonal és dinamikus üzletpolitikánk révén biztos jövőt és kiemelkedő kereseti lehetőséget kínálunk.

Life is our life's work

A világ első számú gyógyszergyártójaként mindent megteszünk, hogy munkaadóként is elsőnek tekintsenek minket. Veled együtt szeretnénk hasznossá válni közvetlen környezetünk számára, jobba és egészségesebbé tenni valamennyiünk életét.

www.pfizer.com

HUMSIRC oldalak

SEBÉSZET GYAKORLAT SAO PAULOBAN

A vizsgaidőszak utolsó júniusi hetében (3 nappal trauma-vizsga után) indultam útnak Brazíliába, azon belül is Sao Pauloba, Brazília legnagyobb városába, ebbe az izig-vérig temperamentumos megalopolisba. A város, mely két folyó völgyében "lapul meg", madártávlatból is beláthatatlanul nagynek tűnik, s emellett, hogy a szmog gombafelhőként tornyosul a völgy fölött, Sao Paulo nyomasztó körengetege azt sugallta, nem fogok unatkozni...

A repülőtéren -a már lefixált érkezési dátumom ellenére- nem várt rám senki (igaz a gép is két órát késett). Fáradt voltam ahhoz, hogy elkezdjek kétségbe esni, s hálistennek a contact personom telefonszáma is nálam volt, így miután sikerült nagy nehezen elérni, meg is tudtam, hogy jönnek már értem, de hogy kicsoda, meg hogy mikor azt nem mondták...(így hát

már az elején fény derült sok barátom előrejelzésére, azaz hogy: "nem kell majd ijedezni, ők egy kissé lazán kezelnek bizonyos dolgokat.....)Ja..., ok.Kisvártatva egy fáradtszemű japán srác és apukája kopogtatott a vállamon. Hamar kiderült, hogy őket küldték értem, s hogy náluk fogok lakni... (a srác egyébként másodéves az egyik helyi Orvosi Egyetemen). Talán furcsán hangzik, hogy kerültem Brazíliában egy japán családroz..... Higgyétek el én is egy hétig mosolyogtam rajta..., de meg kell mondjam, hamar hozzászoktattak a gondolathoz, hogy ez ott náluk egyáltalán nem unikum. A világ legnagyobb -több

nemzetet felölelő- kolóniái ott élnek Sao Paulo államban, így a japán, koreai, olasz, de még a magyar kolóniák is szép számban képviseltetik magukat S.P.népességében. A fantasztikus keveredés nemcsak a különböző emberekben, de a nyelvben, a kajákban, a szokásokban is megnyilvánul, ezért nem volt csoda, hogy úgymond "két ugyanolyan embert" nem láttam az utcákon (egyébként az emberek kb. 75%-a fehér bőrű). Mindennap újabb és újabb gasztronómiai élményekben volt részem, s a brazil-portugál nyelvet első hallásra nagyon megszerettem (bár gyakorolni nem tudtam túl sokat...) S hogy mit keres a világ szinte összes népe egy helyen? A

kérdésre több válasz is van, de az egyik legfontosabb közülük az a hihetetlen vendégszeretet és életkedv, amit az ott lakóknál tapasztaltam.

Bár hétköznap a kórházban voltam, hétvégén mindig volt kis időm utazgatni, így volt szerencsém a pár száz km-re lévő legközelebbi óceáni partvidéket, s annak településeit, városait, tengerpartjait meglátogatni...

Így jutottam el Santosba és Rio de Janeiroba is, ahol feledhetetlen élményekkel gazdagítottam. Egy másik hétvégén már távolabbra is elmerészkedtünk újdonsült brazil barátaimmal, s elutaztunk a S.P.-tól kb. ezer kilométerre lévő Iguacu vízeséshez, ami a Föld legnagyobb összefüggő vízesésláncolata, három ország (Brazília, Argentína, Paraguay) határán.

A kórház, ahova jártam sem felszereltségben, sem szakértelemben nem üt el lényegesen a mi jobb állapotban lévő kórházainktól... Az egyik szembetűnő különbséget az ambulanciák nagyságában, a műtők számában (s egyáltalán a kórházak méreteiben ....) véltem felfedezni.

Én az időm nagy részét a gastroenterológiai osztály sebészeti műtőiben töltöttem, ahol 35 műtőben napi kb. 3 műtét is zajlik. Több a rezidens és a szakorvos is egy-egy osztályon belül, amire szükség is van egy 20 millió lakosú város (!) esetében, pláne ha azt is figyelembe vesszük, hogy Brazília számos részéről jönnek a saopauloi kórház -"monstrum"- ba a betegek. Szóval van betegforgalom.

A gastroenterologia osztály 5 nagy részre osztott: külön kórtermek vannak a laparoscoposan műtött betegeknek, külön az oesophagussal műtötteknek, s a gastro részen kívül külön hely van a vsatagbél- végbél problémákkal operáltaknak (itt fekszenek a máj és pancreas betegek is) és az intenzív ellátásra szorulóknak.

A sok rezidens és ált. sebészi vizsgálával már rendelkező

orvosok segítségével "ki-be járhattam" a műtők között, s naponta átlagban 2 műtétet láthattam (amelyekben segédkezhettem is...).

Nagyon szépnek találtam, hogy a kórházban dolgozók mindegyike tisztában van a feladatával, s hogy mindenki (a rezidenstől a professzorig) presztizs ügyet csinált abból, hogy ott létező minél több dolgot láthassak és csinálhassak.

Summa summarum: sokszor tettem fel magamnak a kérdést még júniusban a vizsgák közti lélegzetvételekkor, mikor úgy éreztem sok időmbe telik vízumot intézni, s általában a kiutat szervezni- "vajon megéri-e majd ez az egész céció?" Megtérül a befektetett energia? Hát..., megérte.

-Márton Balázs-

NON PARLO ITALIANO

Tényleg, nem beszélek olaszul. Ennek ellenére fantasztikusan éreztem magam Torinóban, ahol belgyógyászati gyakorlatomat töltöttem júliusban.

Mintegy 70 szerencsés hallgatóval

egyetemben én is nyertem a HUMSIRC

által kiírt pályázaton, így nekünk az

idei nyár egy hónapos külföldi

gyakorlatot tartogattott.

Diáktársaim eljutottak Svájc-

ba, Brazíliába, Görög-

országba és még sorol-

hatnám. A pályázatot a

Magyar Orvostanhallgatók

Egyesülete Pécsi Helyi

Bizottsága (HuMSIRC) írja

ki minden évben január

vége felé. Az egyesület az

International Federation of

Medical Studets' Association

tagjaként vesz részt külföldi

cseregyakorlatok szervezésében és

lebonyolításában.

No de kanyarodjunk vissza a nyárhoz! Ahogy hazánk fiai is kijutottak idegenbe, úgy hozzánk is érkeztek külföldi hallgatók, hogy gyakorlatukat Karunkon végezzék el. Elszállásolásukat a Balassa János és a Szent Mór Kollégium biztosította. A hallgatók a nap első felét az alábbi klinikákon töltötték, - amit nagyon köszönünk az ott dolgozóknak - hogy bepillantást nyerhessenek a magyar egészségügyi ellátásba:

- Anaesthesiológiai és Intenzív Therápiás Intézet

-Traumatológiai Központ

- I. sz. Belgyógyászati Klinika

- Fül- Orr Gégészeti Klinika

- Gyermekklinika

- Ortopédiai Klinika

- Sebészeti Klinika

- Szemészeti Klinika

- Szívgyógyászati Klinika

- Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika.

A nap második részében a hallgatókkal mi, magyar diákok, az ún. Contact Personok (CP)

foglalkoztunk: programokat szerveztünk nekik,

bemutattuk Pécs-et, Magyar-országot, és a magyar diákéletet.

Júliusban egy nagyobb lélegzetű Pécs hétvégét szerveztünk, amire az egész

országból érkeztek külföldi orvos-tanhallgatók. Akik júli-

usban segítettek: Pozsgay Éva (III.) CP-koordinátor, Kappéter

Ágnes (VI.), Kelemen Noémi (V.),

Leiner Tamás (IV.), Pablényi Nikolett (IV.)

Rick Ferenc (V.) Szabó Mariann (III.) Szalontay

Luca (III.), és akik augusztusban: Várnai Réka (IV.) CP-

koordinátor, Deák Anita, Ezer Kinga (V.), Holczer Lőrinc (II.) Jónás Attila (IV.).

Ha érdekel Titeket a CP-skedés, vagy szeretnétek jövőre külföldön tölteni nyári gyakorlatotokat, akkor látogassatok el a HuMSIRC irodába s kérdezzetek!

Sziasztok,

-Várnai Réka-
v_reka@freemail.hu

A Legértékesebb

“Munkaeszközök”

GÉPKEZELÉS FELSŐFOKON.

Sokszor vesszük észre a fej és hátfájást, ha hosszabb ideig ülünk a gép előtt. Megeshet, hogy olyan munkakörbe kerülünk (vagy már dolgozunk), ahol ez már mindennaposá válik, és napi 6-15 órán keresztül lessük a monitort, és kezeljük a perifériákat. A jelenség annyira ismert, hogy figyelmünk elsiklik felette, holott, amíg éves szinten kell cserélni a számítógépeket, szemünk, és egyéb terhelésnek erősen kitett testrészeink továbbra is velünk maradnak. Ez igenis megfontolandó!!! Az alábbiakban azokról a trükkös, vagy praktikus megoldásokról olvashattok, amelyekkel elkerülhető a pótolhatatlan egészségkárosodás – ami nagyon megtérül természetesen.

A

Szem. A legfontosabb. Mindezek előtt amennyiben tehetjük, válaszszuk meg a munkaállomásunk helyét. Igyekezzünk azt úgy elhelyezni, hogy szórt fény érje, ne csillanjon rajta sem az ablak, sem komolyabb fényforrás. Ha éjszaka dolgozunk, hasonlóképpen állítsuk be a fényeket, jól látható legyen a billentyűzet, és ne legyen a monitor mögött vaksötét. A képernyőn (monitoron) soha ne spóroljunk. Ezt az alkatrészt általában évekig használjuk majd, míg a többit cseréljük eleget. Irodai munkához 17”, orvosi, DTP, garfikai munkához 19” és ennél nagyobb átmérőjű monitor ajánlott. Ne kapkodjunk el a döntést, inkább próbáljunk ki minél többet ismerőseinknél. Képe legyen nagyon éles, és ehhez ne kelljen a kontraszthatárokat szélsőségesre állítani. A felbontást magunkhoz igazítsuk, úgy, hogy a képfrissítési frekvencia ne menjen 85 Hz alá (videokártya és monitorfüggő). Figyeljünk a pislogásra,

statisztika mutatta ki, hogy az ember hajlamos kevesebbet pislogni, így a szeme könnyebben kiszárad. Ha kell, műkönnyet bárki beszerezhet gyógyszertárakban, jó megoldás. Óránként minimum 3-5 percet pihentessük a szemünk, a szemüvegeseknek ez kifejezetten ajánlott. A háttérképet -színeket állítsuk kevésbé élénkre. A sok leírt dolog nagyon evidensnek hangzik, de ha feltesszük a kérdést, hogy mit tartottunk be eddig, akkor milyen választ kapunk?

A Hát. Jó nagy púpot lehet összeszedni. Húzzuk ki magunkat, mégpedig úgy hogy a csípőnk kissé előredöntjük, és nem fekszünk el a széken. Igen, ehhez egy megfelelő szék kell, ami többnyire állítható magas-

ságú. Legalább két óránként keljünk fel, nyújtózkodni érdemes. A kezünket a fejünk fölött összekulcsolva hajlítsuk a törzsünk jobbra-balra, néhány guggolás, otthon fekvőtámasz. Maszírozzuk meg elgémberedett testrészeinket. Mossunk arcot, igyunk vizet. Ezeket ismétel-

gessük, és csak utána ülünk vissza.

A Has. A has egy passzív szereplő a számítástechnikában, gyorsan gyengül. Amennyiben nem foglalkozunk vele, beleink kissé kinyomják, a zsírpárnák pedig működni kezdenek. Apró felületeket végezve leszorított fenékkal mindez elkerülhető.

A Fül. Zajos, hangos dolgokat lehetőleg külső hangszóróból hallgassunk, a kis fülbe dugható fülhallgatók erősen károsíthatják a hallásunk. Tömören ennyi a lényeg. Ne legyünk mazók. Sok minden megkönnyítheti még az életünk, ajánlatos járkálni, levegőre menni, optikai egeret venni, és nem elfeledkezni arról, hogy a gép értünk van, nem pedig fordítva, és többnyire csak addig bővíti ki a világot, amíg előtte ülünk.

Utána marad a valóság, amelyben kemény fejfájással odamész a kollegádhoz, és megdicséred a gondosan növesztett pocakjáért, mire aztán nézitek egymást, de nem láttok semmit, csak az előző alkalmazás körvonalait. És még egy fontos dolog. Kerüljük el az éjféli utáni géphasználatot, főleg a hajnalig tartót. Hogy miért is? Semmi különös, csak máshogy alakulnak a R.E.M (rapid-eye-movement, álomközbeni gyors szemmozgásokkal járó állapot) fázisok, és ez depresszióhoz, neurózishoz,

állandósult szorongáshoz-idegességhez, és általában rossz közérzethez vezet hosszútávon. Végül felmerül a kérdés, mennyit lehet ebből betartani?!? Amennyit csak lehet. Ha nem tudjuk megjegyezni, írjuk cetlire és ragaszszuk a monitorra és ne feledjük, a következő húsz évben még több ezer új fejlesztésű monitort láthatunk majd. Frissek lesznek és „színesek” és csak akkor lesz jó eléjük ülni, ha mi is azok maradunk.

- rafi -

ÉRDEKES, DE HASZNÁLHATATLAN TÉNYEK

-4000 évvel ezelőtt Babilonban bevett szokás volt, hogy az esküvő után a menyasszony apja újdonsült vejét egy hónapig itatta. Az ital mézből készült sör volt, innen származik a magyar „mézeshetek” illetve az angol „honeymoon” (mivel a babiloniak holdhónapot használtak) kifejezés.

-A 7UP üdítőitalt 1929-ben kezdték forgalmazni. A nevében a „7” az eredeti italosüveg méretére (7 uncia), míg az „UP” a buborékok mozgási irányára (up = fel) utalt.

-A baglyok az egyedüli madarak, amelyek látják a kék színt.

-A Caesar salátát nem Julius Caesarról nevezték el. Nevét kitalálójáról, Caesar Cardiniről kapta, aki először készítette ilyen sajtát, Caesar's Palace éttermében a mexikói Tijuánában.

-A civilizáltak nevezett világ elmúlt 3500 év történelmét végignézve csak 230 békés évet számolhatunk össze.

-A Föld legnagyobb élő organizmusa egy „Sherman Tábarnok” névre keresztelt fa, amely a Sequoia Nemzeti Parkban található (USA). Magassága több, mint 91 méter, a legrövidebb átmérője pedig meghaladja a 12 métert.

-A földimogyoró a dinamit egyik alkotórésze.

-A földkéreg tektonikus lemezei olyan sebességgel mozognak, mint amilyen gyorsan az emberi köröm nő.

-A Földön minden nap 0,0000002 másodperccel hosszabb az előzőnél, a Föld forgási sebességének lassulása miatt.

-A földrengések erősségének mérésére szolgáló Richterskála egy-egy mérőszáma 32-szeres szorzót jelent. Vagyis, egy 6-os erősségű rengés ereje a 32-szerese egy 5-ös erősségűnek. Bár a 10 a maximum, a becslések szerint egy 9-es erősségű rengés teljes tektonikus pusztulást jelentene. A legkisebb, műszerek nélkül is észlelhető rengés a 2-es.

-A gepárd az egyedüli macskaféle, amelyik nem tudja visszahúzni a karmait.

-A háború szava a szanszkrit nyelvben az jelenti: vágycsozás több tehenre.

-A heroin eredetileg a Bayer nevű gyógyszergyár védjegye volt - így nevezték el az általuk gyártott morfiomot.

-A jójó eredetileg egy Fülöp-szigeteki fegyver volt.

-A kacsahápgógás nem visszhangzik - senki sem tudja miért.

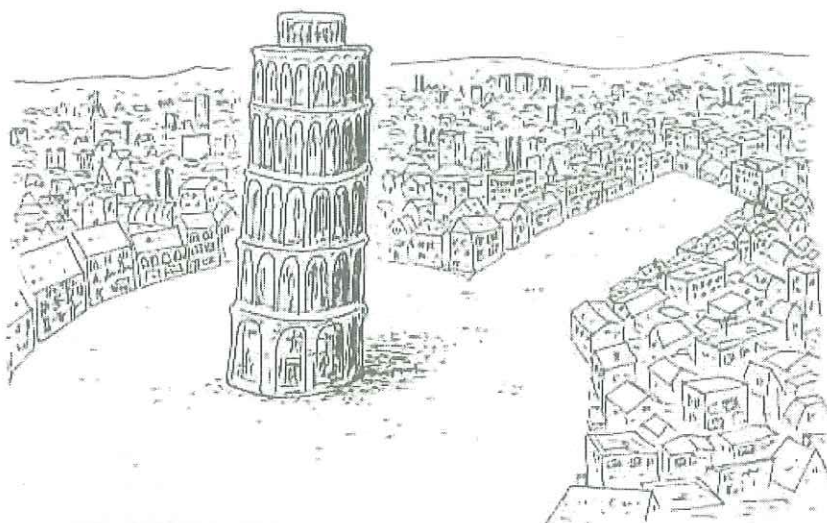
-A ketchup Kínából származik.

-A korabeli írásokból kiderül, hogy Leonardo da Vinci nem tudományos vagy művészi teljesítményére volt a legbüszkébb, hanem arra, hogy pusztán kézzel volt képes vasat hajlítani.

-A lézersugár feltalálása után egy ideig a sugár erejét Gillette-ben mérték, ami azt mutatta, hogy hány Gillette borotvapengét volt képes átlukasztani.

-A méhek, a teknősök és a természetek teljesen süketek.

-A nulla az egyetlen szám, ami nem írható le római számokkal.

HOGYAN FOGJUNK OROSLÁNT A SIVATAGBAN?

1. A geometriai megoldás:

Állítsunk hengerszerű ketrecet a sivatagba!
a) eset: Az oroszlán a ketrecben van. A megoldás triviális!
b) eset: Az oroszlán a ketrecen kívül van. Álljunk a ketrecbe, és invertáljuk a falait! Így magunk a ketrecen kívülre kerülünk és eredményképpen az oroszlán a ketrecbe. Figyelem! Az utóbbi esetben feltétlenül ügyeljünk arra, hogy ne álljunk a ketrec közepén, mert különben eltűnünk a végtelenben!

2. A vetítéses módszer:

Az általánosság korlátait figyelmen kívül hagyva tegyük fel, hogy a sivatag sík. A síkot egy a ketrecen átmenő egyenesbe vetítjük, majd az egyenest egy ketrecben lévő pontba. Így az oroszlán bekerül a ketrecbe.

3. A topológiai módszer:

Topológiailag az oroszlánt tóruszként is felfoghatjuk. Transzformáljuk a sivatagot a négydimenziós térbe. Lehetőség nyílik a sivatag olyan deformálására, melynél a visszatranszformálásakor az oroszlán összecsomózik a háromdimenziós térben. Ilyenkor magatehetetlen.

4. A valószínűségelméleti módszer:

Ehhez a módszerhez szükséges egy Laplace-kerék, néhány kocka és egy Gauss-harang. A Laplace-kerékkel a sivatagot át furikázva kockákat dobálunk az oroszlán

után. Amikor már rohan felénk, a dühtől zihálva, borítsuk rá a Gauss-harangot. Ez alatt 1 valószínűséggel fogságban van.

5. Newton-féle módszer:

A ketrec és az oroszlán a gravitáció miatt vonzzák egymást. A súrlódást elhanyagoljuk. Ily módon az oroszlán előbb-utóbb a ketrecben fog csücsülni.

6. A Heisenberg-módszer:

A mozgó oroszlán helye és sebessége egyszerre nem határozható meg. A sivatagban mozgó oroszlán tehát nem foglalhat el fizikailag értelmes helyet, ezért vadászata szóba sem jöhet. Következésképpen az oroszlánvadászat csak a nyugvó oroszlánokra korlátozódhat. A nyugvó, mozdulatlan oroszlán elfogását az olvasóra bizzuk.

7. A Schrödinger-módszer:

Annak a valószínűsége, hogy az oroszlán a ketrecben van, nagyobb, mint nulla. Ülünk le a ketrec elé, és várjunk.

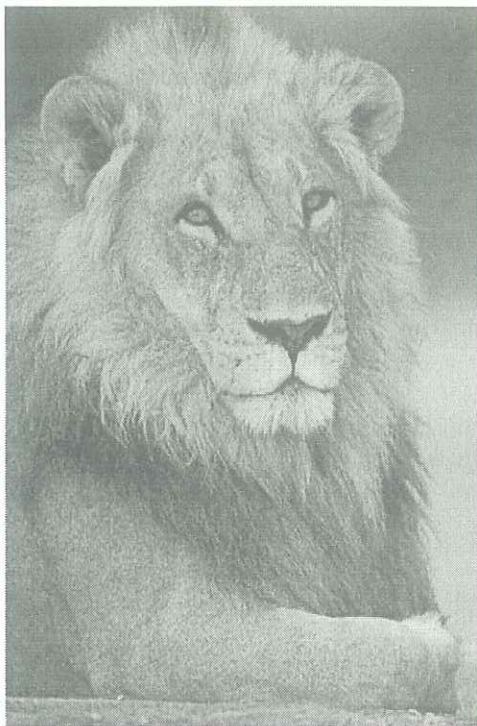
8. Az Einstein- vagy

relativisztikus módszer:

Repülünk közel fénysebességgel a sivatag felett. A relativisztikus hosszkontrakció miatt az oroszlán papírvékonyágú lesz. Vegyük fel, tekerjük össze, és húzzunk rá egy befőttes gumit.

9. A kísérleti fizikus módszer:

Vegyünk egy olyan féligáteresztő membránt, amely csak az oroszlánokat nem ereszi át. Szitáljuk át vele a sivatagot

Ne bűjjet!

SEGÍTENI MINDIG LEHET!

Közös összefogásunk eredménye az a nagyszabású rendezvény, amelynek keretében **Pécs városa és Baranya megye is csatlakozik** „Az Egészség Hídja” **Összefogás az egészségért, a mellrák ellen! Küzdelemhez** és népszerűsítésében részt vesz egy jótékony célú kosárlabda sportrendezvény keretében a női kosárlabda sport élvonalának két kiemelkedő csapata a **MIZO Pécs VSK és a SZOLNOKI MÁV-COOP SE alakulata**. A kosaras lányok játékkal a *megelőzés és az egészséges életmód társadalmi elfogadtatása* mellett teszik le voksukat.

A pécsi Lauber Dezső Sportcsarnokban megrendezendő szezonnyitó mérkőzést az Országgyűlés elnöke és a MIZO kosárlabda csapatának társadalmi elnöke, **Dr. Szili Katalin nyitja meg**.

Dr. Szili Katalin jelenléte erősíti filozófiánkat, hogy a mellrák elleni küzdelemben *elengedhetetlenül szükséges a kormányzati szervek, a szakmai szervezetek, a civil szféra és a gazdasági szféra összefogása*.

Reményeink szerint ezen rendezvény *küldetésében figyelemfelkeltő, szemléletformáló*, egyedi és felejtethetetlen élmény lesz mind a fiatalabb, mind az idősebb korosztály részére.

Tudományos ülés - Pécs Polgármesteri Hivatal – Díszterem (15.00)

- *A moderátor* – Program ismertetése, résztvevők bemutatása stb.(10 perc)

Köszöntőt mond:

- *Az Egészségügy, Szociális és Családügyi Minisztérium megbízottja (5 perc)*

- *Jeffrey A. Miotke az Amerikai Egyesült Államok Nagykövetsége Gazdaságpolitikai Tanácsosa (5)*

- *Dr. Toller László – Pécs Megyei Jogú Város Polgármestere (5 perc)*

- *Dr. Kékes Ferenc – Baranya megye Közgyűlés Elnöke (5 perc)*

Felszólal:

- *Dr. Kovács Éva – Baranya megyei ÁNTSZ területi szűrési koordinátora:*

Szűrési tapasztalatok(10 perc)

- *Dr. Faluhelyi Zolt –MOT leendő elnöke – Baranya Megyei Kórház, Onkológia:*

A szűrés fogadtatása, a szűrés utáni ellátás **(10 perc)**

- *Dr. Sándor János – POTE Humán Közegészségtani Intézet: Megelőzés lehetőségei (10 perc)*

- *Dr. Farkas Ilona - “A rák ellen, az emberért, a holnapért!” Társadalmi Alapítvány titkára - „Az Egészség Hídja” Összefogás nevében: Figyelem felhívás, mozgósítás a civil szférában (5p.) Dr. Vasváry Artúrné – Magyar Rákellenes Liga főtitkára - „Az Egészség Hídja” Összefogás nevében: Az egészség megőrzése, különös tekintettel a rák korai felismerésére (5 perc)*

- *Mikéné Bodor Mária – Rákbetegek Országos Szövetsége elnöke - „Az Egészség Hídja” Összefogás nevében: Hiteles szövívők a klubokban – a gyógyult személyek mozgósító ereje (5 perc)*

- *egy gyógyult beteg (10 perc)*

„Az Egészség Hídja” Összefogás séta a Széchenyi téren (16.30)

Lauber Dezső Sportcsarnok (17.00)

· **Köszöntőt mond:**

- *Dr. Szili Katalin - az Országgyűlés elnöke és a MIZO kosárlabda csapatának társadalmi elnöke*

- *Dr. Nyíri Dezső – a Hivatásos Női Kosárlabda Liga elnöke*

· **MIZO-PÉCSI VSK - SZOLNOKI MÁV-COOP SE kosárlabda mérkőzés (18.00)**

Gastro -oldal

RUMCÁJSZ KEDVENCE, AVAGY BATYUBAN SÜLT JÉRCEMELL ERDEI GOMBAÁGYON

Kedves Olvasó!

Bizonyos értelemben véve a váltás, változás az élet természetes velejárója. Előző mondatommal – melyet minden közhely-csírától blansírozással megfosztottam – próbáltam bevezetni azt a számomra sajnálatos hírt, mi szerint Domány Eszterke, minden Confabulás szívéhez közel álló gourmandista, letette a fakanalat és a serpenyőt. Hívja Őt a családi fészek melege, az élet nagy konyhája. Aki folyamatosan nyomon követte Fidel Gastro kalandjait, az bizony jókat ehetett, és jókat nevetetett; előbbit a remek ízvilág, utóbbit a lehengerlő stílus okán. Ezek után nem vagyok a legkönnyebb helyzetben, hiszen a mérce – szerencsére –

magas. De a bennem rejlő lelkesedés, a főzés szeretete és a leronthatatlan kíváncsiság az új után, talán predesztinálja a sikert. Akkor itt az elején szögezzünk is le néhány fontos alapelvet! A főzés szabadság: tehát mindenki számára lehetőség, hogy belesűrítse egyéniségének legjavát. Ezért lehetséges, hogy ugyanaz az étel kétszer ritkán, vagy sosem lesz egyforma. Mindig alakul, egyre kifinomultabbá válik. Például Édesanyám páratlan leveseit sem fogom tudni úgy elkészíteni, hiszen a lelkét is belefőzi. Egy másik dolog a recept. Helyenként

használt mondásom: „A recept arra jó, hogy megadja az irányt, amerre elindulhatunk, illetve, hogy elkerüljünk apróbb hibákat, ami azt eredményezné, hogy a krémlevesből mákos guba kerekedne ki.” És még egy fontos szempont a dekagramm-para leküzdése. Arra gondolok, hogy a vöröshagyma nem áll bosszút, ha 5.00 dkg helyett 6.37 dkg. De ebbe előbb-utóbb úgyis beletanul az ember fia/lánya. Isten azért szórta tele icipici ízlelőbimbócskákkal a nyelvünket, hogy gyakran belekóstoljunk alkotásunkba, és után-fűszerezéssel addig ügyeskedjünk, amíg elkészül a nagy mű (de itt most nem pihen az alkotó, és pláne nem jár el évmilliókig

tengelyén; lásd Madách Imre receptjét).

Akkor most főzz!

Ennek a kajának az az előnye, hogy roppant egyszerű. Magunk elé képzeljük a meséből jól ismert szegény legényt, aki batyujába dobálja a szükséges dolgokat, aztán irány a nagybetűs élet, rákkenroll stb... Szóval, a csirke batyuban sül. Ehhez alufóliára lesz szükséged, minimum

két rétegre, kb. negyven centiméternyi hosszúságban. Ebből kell egy pre-batyut formálni úgy, hogy minden beleférjen, aztán a végén össze lehessen zárni a tetejét. A batyu aljára egy evőkanál friss vaj kerüljön. Erre halmozol személyenként (félreértés elkerülve: egy batyu, egy személynek szól) kb. 25 dkg durván összevágott gombát, mely a legjobb esetben három komponensű: 1. champion, 2. laska, 3. szárított erdei gomba (ha vargánya, akkor lepottyannak az angyalkák könnyei is); ez utóbbit a teszkó-szisztemben lehet beszerezni, és a

csomagoláson előírtak szerint kell előkészíteni. Ha a gombácskák a helyükön virulnak, akkor személyenként 20 dkg kicsontozott csirkemellet összevágasz kockára, csíkokra, vagy ahogy jólesik, és zsupsz a gomba nyakába. Aztán 1 dl száraz!!! fehérborral meglocsolod, megszórod, megszórod fehérborral (vagy rózsaborral; angyalok második sírdogálása), ráreszelsz egy negyed szerecsendiót (ha jót akarsz, egész diót használj), rádobsz 5-6 ág friss kakukkfűvet (ez a lelke; szárított is megteszi, 1-2 makkáskanállal), és végül két gerezd összezúzott fokhagymát. Ezt követően a batyukat alaposan össze kell zárni, egy tepsibe sorakoztatni, és 200 °C –ra előmelegített sütőbe 35–40 percig sütni. Közben köretnek főzhetsz barna rizst.

Szervírozáshoz felesleges a batyukból kiügyeskedni a dolgokat: mindenki kibontja a sajátját, s mivel mindent előre összevágátál, villával falatozhatnak vendégeid. A főzéshez használt borból ajánlatos két palackkal is venni, mert száraz dukál mellé!

Jó étvágyat!

Ui: megér egy kipróbálást a marhahús-vörösbor-rozmaring kompozíció; a rozmaring a kakukkfű helyett értendő...

-vj-

j.vancsodi@freemail.hu

ŐSZI ÉSZOSZTÓ ELŐADÁSOK!!

A TDK elnökség és a Szent Mór Kollégiumi Bizottság szervezésében Tudományos előadássorozat indul:

Előadó: Dr. Büki András Idegsebészeti Klinika

Célunk az egyetemen folyó kutatásokat klinikai vonatkozásaival együtt főként olyan előadók feldolgozásában bemutatni, akik még nem tartanak tantermi előadásokat. Továbbá betekintést nyerhetnek a különleges témákba azok a kedves diákok is, akik még nem tudják hol, mit szeretnének *tédékázni*.

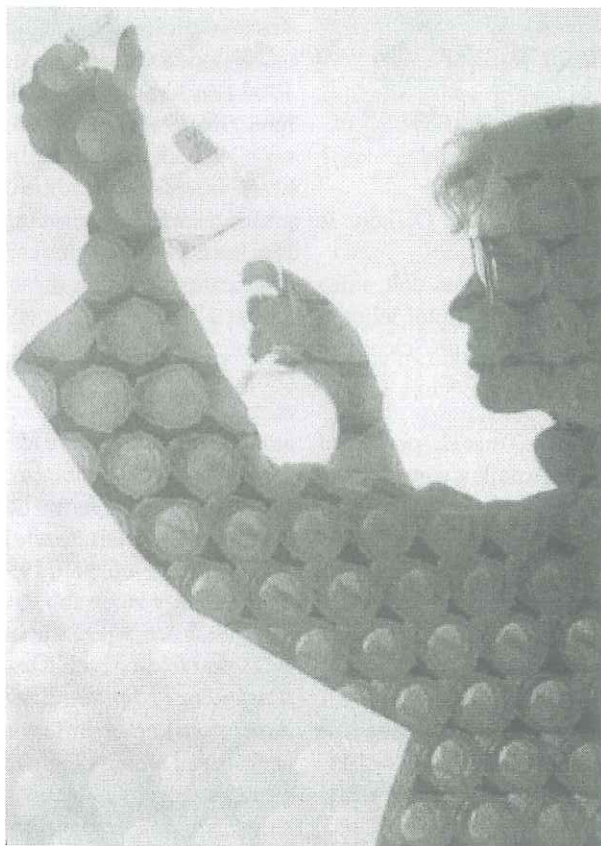
Előadásaink:

OKT. 7. Pituitary adenylate cyclase activator polypeptide(PACAP) neuroprotektív hatásának vizsgálata stroke és Parkinson-kór modellben
Előadó: Dr. Reglődi Dóra Humán Anatómiai Intézet

OKT. 14. Az élő sejt szabályozott Ca^{2+} permeabilitása: calcium influx faktor (CIF)

Előadó: Dr. Csutora Péter Klinikai Kémiai Intézet

OKT. 21. . A tompa koponyatrauma molekuláris pathomechanizmusa és a CMSP: terápiás következmények

OKT. 28. Gleevec (STI 571) áttörés a daganatos megbetegedések terápiájában

Előadó: Dr. Molnár Lenke I.Bel. Haematológiai Osztály

Moderátor: Dr. Tóth Márton (Köszöni Marci!)

Előadások helye: SZENT MÓR („A”) KOLLÉGIUM TÁRSALGÓJA

Pontos időpontokat keressétek a plakátokon!! Az előadások 45-60 percesek interaktív formában.

Itt bátran kérdezhetek! Minden jelenlétet teával és forralt borral várunk!!!

(Ha bárki tud olyan témáról, amely szerinte érdekes és tanulságos lehet a hallgatótársaknak, jelentkezzen bátran a Szent Mór KOB-nál és mi igyekszünk megszervezni a további előadásokat.)

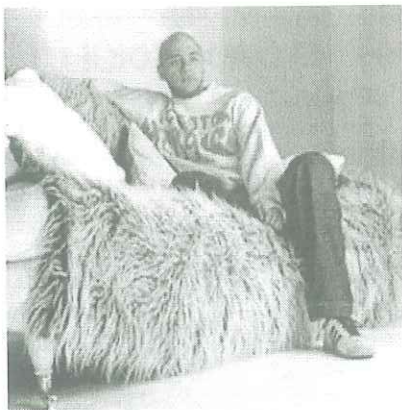
Szent Mór KOB

Fülhöz szülő ajánlatok

Kis szünet után megpróbáljuk feltámasztani ezt a rovatot és kevéssé ismert, de annál jobb együtteseket/ előadókat szeretnénk Nektek bemutatni.

NIGHTMARES ON WAX

A csapat viszonylag öregnek mondható, 1990-ben alakította meg George Evelyn és Kevin Harper. A zene világa nem volt ismeretlen számukra, hiszen már a 80-as években is különböző Hip-Hop projekteken vettek részt, illetve Dj-ként is tevékenykedtek.

Céljuk olyan elektronikus zene megalkotása volt, ami a hagyományos rave, house és trance műfajtól teljesen eltér. Ez már az első albumukon (*A World Of Science*) is megfigyelhető, bár itt még erős hip-hop-os és drum'n bass-es behatás van.

A második album (*Smokers Delight*) már Harper nélkül készült el. Stílusa a jazz és az elektronikus zene határán mozog. Ez tipikusan az az album, amit megjelenésekor még senki sem ismer, de egyre többen felfigyelnek rá és így a következő már sikeres lesz. Így történt ez a *Carboot Soul*-al, ami 1999-ben jelent meg és hetekig a slágerlisták élén állt. Ebből az albumból említésre méltó a *Les Nuit's* című szám, ami sok Chillout válogatásba is bekerült. A legújabb album (*Mind Elevation*) 2002-ben jelent meg, már egy igazi mestermű. Újdonság benne, hogy rendes éneket is hallunk, ami egy kicsit poposabbá tesz egy-két számot és így élvezhető, nyugodt hangulatú zene jön létre.

Ezt az albumot mindenkinek ajánlom, aki szereti az elektronikus zenét vagy a jazz-t.

Vigyázat, függőség nem kizárt!

BLACKMORE'S NIGHT

Ritchie Blackmore (1945.04.14.) a rock, és általánosságban véve a gitárzene talán legmeghatározóbb egyénisége. Már 17 éves korában legendák keringtek virtuóz gitártechnikájáról.

1967-ben Jon Lord-dal és Ian Peace-szel megalapítja a híres *Deep Purple* zenekart, mely eleinte lágyabb zenét, majd 1970-től kemény hard rockot játszik. Utánozhatatlan, kissé blues-os, rendkívüli dinamikával színezett gitárjátékának, zeneszerzői vénájának köszönheti a zenekar hatalmas sikereit. 1975-ben megalapítja *Ritchie Blackmore's Rainbow* (később már csak *Rainbow*) névre keresztelt zenekarát, melynek dalai, balladái a rock gyémántjai közé tartoznak. A *The Temple Of The King* (*Rainbow*) és a *Soldier Of Fortune* (*Deep Purple*) a rockzene örök kincsei, mely utóbbit Vikidál Gyula is átdolgozott, *A Szerencse Katonája* címmel. Jobbnál jobb hangú énekesekkel dolgozott együtt (Ian Gillan, David Coverdale, Ronnie James Dio), akikkel nehéz, és sokszor összeférhetetlen természete miatt nehezen tudott kijönni. A *Deep Purple*-ből való 1994-es, végleges kiválása után még kiad egy zúzósabb Ritchie Blackmore's *Rainbow* albumot, a *Stranger In Us All*-t.

1997-ben feleségével, *Candice Night*-tal megalakítja a *Blackmore's Night*-ot. Ezzel egy régi álma vált valóra, mivel már korábban tervezte egy akusztikus gitárral hangszerelt album megírását. Folk, reneszánsz és rock elemeket vegyítve, felesége kristálytisztá, csodálatos alt hangjával, hátborzongató akusztikus gitárjátékával új műfajt teremtett, mely napjaink egyik legigényesebb zenéje. Eddig megjelent albumaik, a *Shadow Of The Moon* (1997), az *Under a Violet Moon* (1999) és a *Fires At Midnight* (2001) mindegyike aranylemez, melyeken főleg, a fent említett stílusban írt saját szerzemények mellett népdalfeldolgozások, más szerzők műveinek

-sZs-

átdolgozásai, valamint tisztán instrumentális darabok, etűdök hallhatók. A *Fires At Midnight*-ot röviden úgy tudnám jellemezni: varázslatos, mágikus. És tényleg varázslatosra sikerült a tökéletes hangmérnöki munka, Candice Night tiszta hangja és lírai dalszövegei, valamint a Mester virtuozitásának fantasztikus összhangja eredményeként. Ezen albumot, dalai monumentalitásának, hangszerelésének, helyenként komolyzenei motívumokkal operáló dallamvilágának köszönhetően az együttes eddigi csúcspontján tartom.

Sokan már nagyon vártuk a *Blackmore's Night*, ez év júliusában megjelent legújabb, immár negyedik albumát: a *Ghost Of A Rose*-t. A nyaram talán legszebb pillanata volt, amikor először kezembe vehettem, és végighallgathattam. A dalok többsége az eddigiekhez hasonlóan saját szerzemény, ismét három instrumentális darabbal, melyek egyike, a *Mr. Peagram's Morris And Sword* mandolinon szólal meg. Négy feldolgozást tartalmaz, melyek közül talán a *Diamonds And Rust* a legszebb. Candice két saját szerzeménye a *3 Black Crows* és az *Ivory Tower*, mely utóbbi a lemez egyik ékessége. A címadó dal miatt ezúttal sem kell szégyenkezniük. A lemez vége felé kissé felerősödik a rock-os, blues-os vonal, az *Ian Anderson* által komponált *Jethro Tull* nóta, a *Rainbow Blues* átdolgozásában, valamint az *All For One*-ban.

Azt hiszem, hogy Ritchie és kedvese az elkövetkező években tartogat még számunkra meglepetéseket, hiszen 1997 óta, két éves alkotói munka után mindig egy újabb

csodálatos albummal-mely hangulatában mindig kicsit más, mint a korábbiak - üzennek hadat a „műanyag” és tömegzenének. Sokat koncerteznek kastélyokban, és reneszánsz hangulatú helyeken, hogy ezen érzésvilág dalaikban is kifejezésre juthasson.

A *Ghost Of A Rose* bemutató, őszi turnéjának budapesti koncertjére, melyre már sokan évek óta vártunk, október 21-én kerül sor a Pesti Vigadóban. A hangversenyterem székezett, az első sorokban a középkori/reneszánsz ruhában megjelenő vendégek kapnak helyet. Sok magyar Blackmore rajongó számára e dátum a zene új ünnepnapja lesz. Egy következő számban beszámolok e várhatóan felejthetetlen élményről, mivel testvéremmel és néhány barátommal együtt jómagam is ott leszek, hogy élőben tanúi lehessünk, amint a mágikus gitár Ritchie Blackmore legendás kezében életre kel.

-Solymos Andor-

Egy anlgaii etegyem ktuasátai szenirt nem szimát melyin serenrodbn vnanak a bteük egy szboán, az etegyeln ftonos dloog, hogy az eslö és az ultosó bteük a hölyeükln lneegyek.

A tböbi bteü lheet tljees össze-vabisszásagn, mgies porbléma nlkéül oalvsaható a szveög.

Eennk oka, hogy nem ovalusnk el mniedn bteüt mgaát, hneam a szót eszgebéen. :)

101,2 PÉCS JUVENTUS RÁDIÓ

Aszfaltozott Szarvastetem

Ebben a rovatunkban a „legbetegebb” híreket válogatjuk Nektek hazai és külföldi lapokból.

Íme a címadó hír:

Pennsylvániában egy útjavító cég munkatársai a szó szoros értelmében átmentek egy szarvastetemen. Keith Billig a Philadelphiától északnyugati irányban 100 km-re lévő Bowmanstown település polgármestere elmondta, a munkások az útjavítás közben leaszfaltoztak egy három hete az úton fekvő szarvastetemet is. A pennsylvániai közlekedési hivatal tanácsalanul reagált az esetre. „Nem fordul elő gyakran, hogy leaszfaltoznánk egy szarvastetemet” - állította a javítást végző cég mérnöke. A cég munkásai valószínűleg nem vették észre a tetemet és ezért aszfaltozták le. A szarvastetemen különben is csak részben, a fejétől a válláig „kapták el”. A polgármester azonban azt mondta az állatot nem lehetett nem észrevenni „Egyenes útról van szó. Ha ezt nem képesek észrevenni akkor csak a származását vizsgálják látni.”

George W. Bush arcképével díszített kétszázdollarossal fizetett egy férfi egy amerikai közértben. A pénztárost az sem zavarta, hogy ilyen címlet nem létezik. Százötven dollárnyi ár vásárlása után a férfi higgadtan nyújtotta át a kétszázdolláros bankjegyet a pénztárosnak az észak-karolinai Roanoke Rapids városának szupermarketében. A Food Lion alkalmazottja rezzenéstelen arccal fogadta el a George W. Bush arcképével díszített silány minőségű „bankjegyet”, jelentette az Ananova.

A rendőrök megdöbbenek azon, hogyan lehetett egy ennyire nyilvánvalóan hamis bankjegyet elfogadni. A pénztárost nem zavarta, hogy kétszáz dollár címlet nem létezik. Emellett a papír túlfelületén található Fehér Házat ábrázoló képen pedig az „imádjuk a fagyit” és az „Egyesült Államok adócsökkentést érdemel” feliratok voltak láthatók. Ezenkívül a bankjegyen szerepelt Ronal-

Reagen egykori elnök arcképe, alatta „politikai tanácsadó” felirattal, valamint a „morálisan törvényes fizetőeszköz” figyelmeztetés.

„A halálbüntetés mellett vagyok. Aki rossz dolgokat csinál, annak megfelelő büntetést kell kapnia. Így **legközelebb!** majd jobban meggondolja, hogy mit tesz.

Britney Spears egy hazai bulvár lapban.

Külföldi turisták is megfajhadják ezentúl az Indiában tisztelettel övezett szent teheneket.

Harijána észak-indiai államban a parasztagazdaságok udvarán ünnepség keretében napi 40 dollárért etethetik és megfajhadják a teheneket, ökrösszekéren utazhatnak, teveháton lovagolhatnak és egy éjszakát falusi kunyhóban tölthetnek az oda látogató turisták, akiket ottlétük alatt külön erre a célra toborzott parasztlakosok szolgálnak ki. Harijána állam a turisztikai világnap alkalmából vezette be ezt az új fajta üdülési csomagot - jelentette a Times of India.

Ötvennapos elzárásra ítélték azt a kaliforniai férfit aki brutálisan lemészárolta lányát tengerimalacát, mert szerinte az állat a kormánynak kémkedett. A férfi szerint az állat fogain vonalkód volt látható, fejében pedig megfigyelőkamera működött.

Súlyos sérülésekkel került kórházba az a betörő, akit zsírosbödönrel hagyott helyben az őt tetten érő házigazda Szécsényben. A Nógrád megyei városban élő férfi csütörtökön este vette észre, hogy betörő jár a lakásában. Amikor a házigazda belépett a lakásba, a betörő éppen az egyik szekrényben kutatott, így nem vette idejében észre, hogy rajtakapták. A tulajdonosa felkapott az asztalról egy zsírosbödönt, és kétszer fején ütötte a tolvajt. A tetten ért tolvaj az ütlegek miatt olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba kellett szállítani. Mivel azonban zsebeiből a sértett elhunyt feleségének órája és nyaklánc is előkerült, őt sérülése sem menti meg az ellene indított büntetőeljárásról.

A Gólyagyilkos

Esteledik már Nyugat-Magyarország felett, az ég kékjét lassan kitölti az éjszaka fagyos sötétsége. Nyugaton gomolyfelhők gyülekeznek, hogy eltakarják az éjszakai égbolt csillagjainak fényét. Zivatar lesz, az eső ízét már majdnem elfelejtő föld végre felsóhajthat porából. Hosszú, tekergőző, kétsávos betonutak szelik át a földeket, melyek kihaltak és üresek. Valahol a távolban két fényszóró dereng, és csendben falja maga alatt a kilométereket. Az éltető levegő, mely most a hőségtől fojtogató lett, lágyan körbeöleli a járművet, és ahogy a

test átsiklik részecskék milliárdjain könnyed füttyülő hangot ad. Az autó szürke és frissen mosott, látszik, hogy vigyáztak rá a pár éves gyötrelmes használat alatt. Rohan az idő, ezért a sofőr kemény tempót diktál az autónak, gondolatai mégis valahol a

messzeségben találkoznak. Sok a gond otthon és az irodában is, de mára elég volt minden panaszáradatból, jelentéshelyekből és alkalmazzottakból. Emberünk már csak egy forró fürdőre, meleg vacsorára és néhány perc gyengédségre vágyik, amit reményei szerint egy órán belül meg is kaphat, ha tartja jelen nem csekély sebességét. Valami prizma veri vissza a fényt, talán egy rendőrautó lapul az éj kegyes sötétségétől takartan az útszéli bokorban. Lassít a sofőr, de csak valami kis állat volt, akit a fény el is riasztott hamar. A négykerekű átgurul egy kis város határán, így sebessége továbbra is csökkentett marad. Az utcai lámpák csillogása kiemelte a város nemrég rendbe hozott főutcájának szépségét. A színek kavalkádja a sötétség után elkápráztathatná az embert, de kocsink vezetője csak a célt látja maga előtt és eme apró csábításnak nem esik áldozatul. Domb fölfelé. Végre itt a városhatár. Az autó

hármashoz vált, hogy lendületből felkapaszkodjon a lankán és a tetejére érve kigyorsítson, így idővesztés nélkül folytathatja útját. A sötétség gonosz és rosszakaró leple újból körbeöleli a kocsit. Repülünk tovább, még egy fél óra és hazaér a volán mögött ülő. Keres egy rádióállomást, hogy a nyomozó csendet kiűzze az autó zárt utasteréből. Újra a fehér szagot csíkokkal felfestett beton köti le figyelmét, de valami élő van féktávon belül, ami elüt a megszokott betonszürkétől.

Tollainak mintázata fekete-fehér és hosszú piros csőrrel éppen rácsap egy tücsökre: gólya. Ezek a gondolatok zajongtak a férfi agyában, mikor onnan a parancs kiindult a lábához és a kezéhez, hogy kivitellezz a fékezés és dudálás mozdulatát. Az idő, mely olyan végtelen, most kevés lett hirtelen. A gólya még időben észbekapva felreppent, de mivel nagytestű madár, ez a reppenés arra volt elég, hogy a kocsit szélvédőjét

törte be és nem a motorháztetőt. Sofőrünk lába még mindig a fékpedálon taposott, így az autó lelassult, és megállt. Az anyagi kár, amit a gólya okozott jelentős lesz-gondolta magában a férfi és tudta, hogy a biztosítóval még egy kemény küzdelemre készülhet. A gólya azonnal kimúlt, teste az erdőbe került és valaki jóllakott belőle. A férfi visszaült az autóbába, elintéztet vagy egy tucat telefont és miután megnyugtatta adrenalinától felfűtött testét, beindította a motort. Csak az eső ne essen míg hazaér, mert akkor bőrig ázik a szélvédő szűrőszűrő állapota miatt, gondolta, és továbbindult a meleg otthon csalogató mosolya irányába.

Readme.txt

IRÁN

Az ország Irak és Afganisztán között helyezkedik el. Területe 1,6 millió km², ezzel a világ 16. legnagyobb országa- összehasonlításképpen csak annyit, hogy ez kb. a 18-szorosa Magyarország területének. Lakossága 64 millió, a főbb népcsoportok: 50% perzsa, 20% azeri, 8% kurd. A főváros 1783 óta Thérán, jelenleg 7 millió lakossal. A születéskor várható életkor 68 év, a csecsemőhalandóság 5,5%, az analfabetizmus 17%, de ez az oktatás fejlesztésének köszönhetően folyamatosan csökken. A munkanélküliség 16%-os, ami az ország viszonylagos gazdasági fejletlensége mellett szép eredmény.

Az országban nagyon fontos szerepet játszik a vallás: fő vallás az iszlám síita ága 91%, ezenkívül jelentősebb közösségei vannak még a sumnita iszlámnak, örmény és asszír kereszténységnek, illetve a zoroasztrianus és a bahai vallásnak. A hivatalos nyelv a perzsa. Gazdasága meghatározóan állami, amit 5 éves tervekkel irányítanak, a legfőbb iparágak: olaj és gázipar, vegyipar, kohászat, gépjárműgyártás, élelmiszeripar, textilipar.

Államformája iszlám köztársaság.

Világi vezetés:

A köztársaság elnöki rendszerű. Az elnököt direkt módon választják meg négyéves ciklusra, maximum kétszer. Jelenleg a mérsékelt reformernek tartott Mohamed Khatami a második ciklusát tölti. A parlament 290 fős, négyévente tartanak képviselőválasztást. A legutóbbi 2000-es választáskor a reformer erők abszolút többséget szereztek.

Vallási vezetés:

A legfőbb vezető, aki egyben az államfő is, 1989 óta Ali Khamenei ajatollah.

Rendkívül széles jogkörrel rendelkezik:

a hadsereg főparancsnoka, ő nevezi ki a legfelsőbb bíróság vezetőjét, és az „Örök Tanácsán” keresztül beleszól a törvényhozásba is.

Örök Tanácsa:

12 tagú testület, ebből hatot a parlament választ, hatot pedig az államfő nevez ki. Funkcióját tekintve talán a mi Alkotmánybíróságunkhoz hasonlítható. Minden, a parlament által hozott törvényt ellenőriznek, hogy

összhangban vannak-e az iszlámmal. Vitás esetekben az előző elnök által vezetett Egyeztető Tanács dönt.

Történelem:

Az indoerópai népekhez tartozó árja, méd és perzsa törzsek az időszerűségünk előtti 2. évezredben vándoroltak be az iráni fennsíkokra. A nyugat-iráni népek óriási császárságokat hoztak létre. A méd császárság (Kr. e. 612 – 550) már Athénnal is háborúzott, az őket követő dinasztia az Industól a Bosz-

poruszig, illetve a Kaukázustól Líbiáig található területeket, tehát még Egyiptomot is uralta. Kr. e. 331-ben Nagy Sándor meghódította a Perzsa Birodalmat. Nagy Sándor halála után Perzsiát Seleukos és az általa alapított dinasztia uralta Kr.u. 64-ig. Ezalatt Perzsia kettészakadt, és csak a Sassanid dinasztia (224-651) tudta helyreállítani a birodalom régi fényét. Az arab hódítás viszonylag gyors volt, két nagyobb csata után az egész országot meghódították. Felvették a síita vallást és az arab írást, de nyelvüket megtartották. Perzsia az Abbasid dinasztia alatt újra egyesült és viszonylagos önállóságot

élvezett az araboktól. 850 és 1055 között kisebb fejedelemségekre esett szét az ország. 1055-ben a szeldzsukok hódításával újra helyreállt az ország egysége. 1231-ben a mongolok beözönlésével Perzsia elszakadt az arab világtól és így egy sajátosság fejlődési utat járhatott be. A mongol uralkodók alatt újra megerősödött, és fontos kereskedelmi központ lett belőle, azonban 1340-ben újra fejedelemségekre szakadt. Ez egészen a 16. századig tartott, mikoris a Safawid dinasztia újra egyesítette az országot. Abbasz sah uralma alatt (1588-1629) érte el Perzsia a mai kiterjedését.

1925-1979 a Pahlewi dinasztia kormányzott, amely jó kapcsolatokat ápolt a Nyugattal. Az 1979-es forradalomban megdöntötték a sah uralmát, és megalakult Khomeini ajatollah vezetésével az Iráni Iszlám Köztársaság.

Étkezés:

Az iráni konyha nagyon egészséges és vitamindús. Különlegessége a fantáziadús és tartalmas rizsételek. A perzsa konyha alapvető hozzávalói: kenyér, rizs, friss zöldség (a spenót innen származik), fűszerek, hús (birka, marha, csirke, halak és tenger gyümölcsei). Két fontos érdekesség: étkezéskor csak kanalat és villát használnak, néhány területen pedig a földre terített asztalterítón esznek. A fő étel a rizs, szinte nincsen olyan étel amihez ne ennék a legkülönbözőbb módon elkészített rizsfajtákat. Köretként *Sabzi* nevű salátát esznek, ami petrezselyemből, metélőhagymából, bazsalikomtól és vöröshagymából áll, amit olajjal, citromlével és fokhagymával fűszereznek. Másik fontos köret a *Masht O Khia*r, ami joghurtból és uborkából készül, mentával illetve bazsalikommal ízesítve. Népszerű étel Iránban az *Ash*, ami a gulyáshoz hasonló leves. Desszertnek fagyaltot, gyümölcsöket, illetve dinnye- és őszibarack-kompótot és különböző süteményeket esznek. Étkezések közben vizet, illetve gyümölcslevet isznak, étkezés után pedig teát (Tschai). Különösen a forró nyári napokon isszák a *dugh* nevű frissítőt, ami vízből és joghurtból készül sóval és mentával ízesítve.

Szokások, fontosabb ünnepek:

Noruz (újév):

A legfontosabb iráni ünnep, ami a zoroasztrianus vallásból származik. Minden év március 20-22 között van, időpontját a nap mozgásán alapuló naptárból számítják, ezért folyamatosan változik. Mivel a zoroasztrianizmus dualista vallás, ezért a ceremóniák két fontos eseményhez a véghez és az újjászületéshez kötődnek. Az ünnep előtt néhány héttel minden házban nagytakarítás van, és az ünnepre kidíszítik a lakást, hiszen az új évet különleges

körülmények között illik várni. A hagyomány szerint új évkor az elhunytak meglátogatják az „ittmaradottakat”.

Siezdah be dar:

Az új év 13. napján a család elmegy piknikezni. A piknik végén *Sabzeh*-et (a Sabzeh csíráztatott lencse és búza amit az új év előtt 2 héttel vetnek el az asszonyok) dobnak a folyóvízbe, ezzel szimbolikusan megszabadul a család a betegségektől, a szomorúságtól és a fájdalomtól. Ezen a napon nem szabad más Sabzeh-ét megérinteni, mert ezzel a másik család gondjai rászállnak. Szokás még az is, hogy egy Sabzeh-re csomót kötnek, és vízbedobás előtt kívánnak valamit.

Tschahar Schanbeh Suri:

Szintén az újévi ünnephez kötődik. Kedd este ünneplik a „szerdai tüzet”. Nyilvános helyeken fát gyűjtenek és naplemente után meggyújtják. Majd minden családtagnak át kell ugrani a tűz fölött, miközben ezt a mondatot mondja: „*Sorkheeyeh to az man zardeeyeh man az to*”, ami nagyjából ezt jelenti: „A tűz vörössége az enyém, a sápadtságom a tiéd”. Itt egy rituális cseréről van szó, ahol a sápadtság a betegséget és a gonoszt szimbolizálja, míg a vörösség a tűzből fakadó jósgógot és életerőt.

Schabe Yalda:

A leghosszabb éjszaka. December 21-én ünneplik, ez is a régi perzsa zoroasztrianus vallásból ered, és a fény tiszteletével kapcsolatos. Ezen a napon különböző finomságok kerülnek az asztalra: többek között gránátalma, és külön erre az alkalomra félretett görögdinnye. Régen meséket mondtak, mostanában táncolnak és nevetnek az emberek.

Remélem sikerült Iránt egy másik oldaláról is megismertetnem Veletek. És ha legközelebb a „Gonosz Tengelyének” tagjaként hallotok róla, talán eszetekbe fog jutni, hogy nem feltétlenül csupa gonoszság és kegyetlenség ez az ország.

-sZs-

Forrás: www.persiano.de, www.iranembassy.de

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	K	
17					18			19			20		21	22			23
24				25	26		27			28			29			30	
31		32	33		34	35		36			37				38		
39		40		41			42	43	44			45		46		47	
48		49	50			51			52		53	54			55		
56	57			58		59	60			61			62	63			
64					65			66			67	68		69	70		
71			72	73	74										75	K	
76	77		78					79					80	81		82	83
84			85	86			87	88	89	90	91			92			
93						94			95				96			97	
98	99				100	101	102					103	104		105		106
107				108	109			110		111	112		113	114			
115			116		117			118				119	120				
121	122			123	124	125	126		127		128			129		130	
131			132			133		134		135	136	137			138		139
140	141		142			143			144	145		146		147			148
149		150				151	152	153	154		155			156	157		
158					159									160			

Sziasztok kedves gyakorlott és kezdő rejtvényfejtő medikusok. Remélem nem volt túl fárasztó a nyár és mindenki túlélte a vizsgaszegzont. Kikapcsolódásként ezt a sok kicsi kockából álló fejtvényt ajánlanám. A megfejtés most egy Cicero idézet. Az erő veletek van, hát mindenki fejtegetessen kedvére.

Vízszintes: 1.: A megfejtés első része; 17.: Fejfedő; 18.: Farmer márka; 19.: A Star Wars hősnőjének neve; 20.: Néma líra!; 21.: Kinyílik a szája; 24.: Nincs benzin a kútnál!; 25.: A fluor vegyjele; 26.: Csendben féll!; 27.: Amputálták Nero lábát!; 28.: Nagyon ellenkezik!; 29.: Szemmel érzékel; 30.: A sár kezdete!; 31.: Toldalék; 32.: E/3; 33.: Csuhas; 35.: Üres kút!; 36.: Fehérje rövidítve; 37.:

A férfiak általában erre koncentrálnak ha meglátnak egy nőt; 38.: Mozcókép rögzítő rövidítve!; 39.: Ez a pók a szőnyegekben lakik; 41.: Kedd kezdete (ang.)!; 42.: Nem holnap; 44.: Kiürült a tár!; 45.: Kavics lesz belőle; 46.: Hálalapénz becézve; 48.: E/2; 49.: A mosoly ezt az érzést rejti; 51.: Tibeti hegyi kíséző; 53.: Vörös és ravasz állat; 55.: Viking hód! 56.: Férfi név; 58.: Rakodni kezd!; 59.: A részegség legmagasabb fokozata; 61.: Dupla elemér!; 62.: A múlt idő jele; 63.: Beleegyezik; 64.: Ők is szirénáznak; 65.: A hajó része; 66.: Major National Ligue!; 67.: A sav tulajdonsága; 70.: MAPK- kaszkád fehérje; 71.: Ital fogyasztására felszólít; 74.: A megfejtés harmadik része; 76.: Latin elől; 78.: Német rövid; 79.: Hiányos horvát üdülőhely!; 80.: Német kövér; 82.: Az epe folyni kezd!;

Rejtvény-fejtvény

84.: Vese alakú növény; 85.: Ez az állat ébreszt; 88.: Az első harapás az édességből!; 90.: Öreg bácsi; 92.: Kicsi település; 93.: Szemgödör (lat.); 94.: Angol tíz; 95.: Mező; 96.: A poshadás kezdete visszafelé!; 97.: Csendes vita!; 98.: Edzés; 102.: Gyilkoló eszköz; 104.: Lyukas zárt ülés!; 105.: Üresben tolat!; 107.: Kutat, keres; 109.: Sok i, í!; 110.: Üres lelet!; 112.: Babahang; 113.: Becézve Mesi; 115.: Daru; 117.: Néma kenet!; 118.: A felső tízezer; 119.: Lásd vízszintes 62.; 120.: Folyékony étel; 121.: Nagy folyónk; 124.: Újság; 128.: Angol tablettá; 129.: Újra (lat.); 130.: Nem lát!; 131.: Négyzet alakú cukorka; 132.: Olasz három; 133.: Angol névelő; 134.: Lyukas angol férfi!; 135.: Televízió; 137.: Pannon GSM tarifacsomag; 138.: Üres terület; 140.: Ingerel; 143.: Bunda; 145.: Üres arel; 146.: Ha gyomorszájba vágnak ezt a hangot adod ki; 147.: Fe; 148.: Spanyol autójel; 149.: Valótlant állít; 154.: Szolmizációs hang; 155.: Felfogtam; 157.: A lét a ... ; 158.: Festmény; 159.: Élősködő; 160.: Angol állam.

Függőleges: 1.: Birtoklási vágy; 2.: Küzdősport; 3.: A középfülben a kalapács mellett található; 4.: A zavar kezdete!; 5.: Hiányos dopa!; 6.: Tünde; 7.: Fel van villanyozva; 8.: Veszélyből kiségit; 9.: Elektromos cella; 10.: A festmény veszi körül; 11.: Hindu himnusz; 12.: Daniel és galván is van belőle; 13.: Angol görög; 14.: Több

15.: Birodalmi vezérünk jele; 16.: Nem itt; 22.: Hiányosan leáll!; 23.: A harc kezdő lépése; 25.: Koronás növény; 33.: A papagáj feje!; 34.: Sportmárka; 38.: Intrikál; 40.: A **megfejtés második rész;** 41.: Zúzó; 42.: Kecskeszéd; 43.: Angol művészet; 46.: Angol serpenyő; 47.: P u s z t a s á g ; 50.: Vörös; 52.: Anna becézve; 53.: Nagyszerű; 54.: Csodálkozó hang; 56.: EMI Prize!; 57.: A rege eleje!; 59.: Édesség fogyasztása után az arcodon maradó folt; 60.: Gyógyszerkocktél HIV+ betegeknek; 61.: Abortál; 62.: Vicces cselekedet; 65.: Többszínű; 66.: Gyilkossági kísérlet; 68.: Információ halmaz; 69.: C!Na!; 72.: A mák szára!; 73.: Mély luk!; 75.: Táv; 77.: Tömörített fájl; 81.: Egyetemistáknak és főiskolásoknak tartott rendezvény; 83.: Angol teszt; 84.: Sétáló ... ; 85.: Rövid Kína!; 86.: Autóvezetést oktató iskola; 87.: Magyar help; 89.: Angol kiképzés; 91.: Gyermekek autó!; 96.: Vicces; 99.: Olvasható memória; 100.: Ni; 101.: Alkoholos ital; 103.: Katalin becézve; 105.: A sivatag hajója; 106.: Corpus; 107.: Aminósav; 108.: A gyökér felett van; 111.: Írhatsz vele; 112.: Országos takarékpénztár; 114.: Viagra hatása; 116.: Üresen lazít!; 122.: Fordított német tojás; 123.: Hiányosan darál!; 125.: Zenei műfaj; 126.: Itt jelentkezhetsz vizsgára; 127.: E/1; 131.: Piroska becézve; 134.: Bamba; 136.: Nem nyerő helyzet; 137.: Nem okos; 138.: Lásd vízszintes 90.; 139.: ... venosum; 141.: Egy pár ollóval rendelkező, főzés után vörös állat; 142.: Oktatott anyag; 144.: A torta édes bevonata; 150.: Az angol megye; 151.: Angol délután; 152.: Dupla névelő; 153.: Üres zár!; 155.: Csupasz réti boglárka!; 156.: Magyar Tanács!

Horoszkóp

Kos: Végre megkezdődött a várva várt "szorgalmi" időszak. Nincs több stressz, tanulás, lógathatod a lábad:) Bár a hónap elején még kicsit kuszának tűnnek a dolgok, de lassan felveszed a ritmust és újult erővel veted bele magad a bulizásba...Egészen érdekes módon még a tanuláshoz is megjön a kedved és a hónap végén már előfordul, hogy előveszed néhány tankönyvedet...csak ne ess túlzásba! Rá kell pihenni a múlt vizsgaidőszakra.

Bika: Most aztán tiéd a világ! Úgy érzed tele vagy energiával és senki sem állíthat meg. Még 2 óra alvás után is betántorogsz órára és néha még jegyzetelésre is vetemedsz. Bár 15-e után kicsit lankad a lelkesedésed, ekkor jobb lesz egy kis pihenő időszakot tartani. Egy új, ugyancsak futó, de annál izgalmasabb kaland is vár rád hó végén. Tarisd nyitva a szemed!

Ikrek: Légy kicsit összeszedettebb! Mostanában igencsak összecsapnak a hullámok a fejed felett. Egy kis rendszerezés és hidd el helyükre kerülnek a dolgok! Október végéig helyre áll a régi rend és pároddal is harmonikus lesz kapcsolatod. Bár némi konfliktust okozhat állandó izgágaságod és kalandvágyad. De Ő már csak ezért is szeret, nem igaz?

Rák: Hős vagy, nyugodtan elmondhatjuk. Igazán nagy fegyellemmel csináltad végig nyári vizsgáid és meg is lett az eredménye. Ez persze elég sok energiát kivett belőled, itt az ideje egy kis feltöltődésnek. Nyugodtan lazíts, messze még a december! Inkább azon törd a fejed, mivel lehetne kicsit izgalomba hozni párodat és új szint vinni kapcsolatodokba!

Oroszlán: Elsősorban családi konfliktusok foglalkoztatnak mostanában illetve a hónap vége felé. Ne aggódj, ezek ismét csak a szokásos problémák és rendeződik minden. Pároddal viszonyod harmonikus, de légy résen, mert valamelyikötöknél felbukkan egy

harmadik fél, aki nagyon szeretne csábítani. Persze lehet, hogy pont nálad?! Ez viszont nem is lenne olyan rossz, igaz? Ha egyedülálló oroszlán vagy tartsd nyitva a szemed, mert 12-edike után nálad is megjelenhet a "nagy csábító"!

Szűz: Ismét egy évvel idősebb lettél, változtál is sokat az utóbbi időben. Talán az igazira is ráleltél...Vigyázz, hogy el ne veszítsd Őt!Foglalkozz többet barátaiddal, rájuk mindig számíthatsz (például kiváló márványsajtosonkás spagettit tudnak neked kreálni :).Az élet pedig sokkal egyszerűbb, mint gondolnád, csak hallgass az érzéseidre. Nyugodtan lazíts kicsit, fel kell töltnöd a nyár után.

Mérleg: Nem egyszerű mostanában mérlegnek lenni. Úgy érzed mindenki összeesküdött ellened. Párodon egyszerűen képtelen vagy kiigazodni, ráadásul nem is nagyon van időd bonyolult lelkivilágát boncolgatni. A legjobb, ha nem is próbárod, szeret Téged. Viszont ha még nem találtad meg a nagy őt és még egy kis türelemmel leszel, jövő hónapban igazi meglepetést tartogatnak a csillagok!

Skorpió: Vigyázz magadra jobban, apró balesetek érhetnek mostanában. Valamire figyelmeztetni akarnak a csillagok. Például arra, hogy ne hajtsd túl magad, kicsit relaxálj! Egyéb téren terveid szépen haladnak, talán párkapcsolatodra kell most több időt szentelned. Talán mindkettőtökre ráfér egy kis közös pihenés.

Nyilas: Ez az év a te éved lesz. Minden vágyad teljesül és igazán élvezni fogod. Ez persze még csak apró jelekben nyilvánul meg e hónapban, de várd ki a végét. Magabiztosságodnak igazán hasznát veszed, különösen egy új hódítás kapcsán. Talán kicsit az anyagiakra kell odafigyelni, hogy semmi ne gördítsen akadályt vágyaid megvalósításának útjába.

Bak: Kicsit egyhangúan idült a hónap. Igazán a bulik sem hoztak lázba, pedig egész nyáron erre vártál. Legalábbis a könyvek felett görnyedve...De október közepétől más lesz minden! Felbukkan valaki, aki igazán lázba hoz! Persze ha már van valakid, ez kicsit összekuszálhatja a szálakat, de a döntés a te kezében lesz. Jól gondold meg, de addig is érezd jól magad!

Vízöntő: Nyugodt természeted ellenére most össze-vissza kapkodszt, mintha attól tartanál, lemaradsz valamiről. Ezzel a nagy igyekezettel azonban csak hátráltatod a szerencséd. A karrier ugyan mindig fontosabb volt, mint a magánéleted, ha most mégis egy kicsit az otthonod felé fordulnál,

rádöbbenhetnél, hogy elsősorban ott maradtál le sok mindenről. Úgyhogy a következő hetekben inkább partneredre szánj több időt.

Halak: Talán kicsit elhanyagoltad mostanában párodát. Hé, vége a vizsgáknak! Már nem kell stresszelni, lazíts és próbáld meg több időt szánni rá. Ha még nincs senkid, akkor is ez a célra vezető taktika, nem kell görcsösen keresni. Az idej felezőbuli tartogat némi meglepetést számodra, feltétlenül menj el...Egy barátodban viszont csalódnál fogszt, de titkon mindig is sejtetted róla az igazságot.

-bb-

ÉRDEKES, DE HASZNÁLHATATLAN TÉNYEK

-A patkányok hosszabb ideig bírják víz nélkül, mint a tevék.

-A Pentagon híres ötszögletű épületében kétszer annyi mellékhelyiség van, mint amennyit a dolgozói létszám indokolna. Ennek oka az, hogy a 40-es években, amikor épült, még érvényben volt egy virginiai törvény, amely szerint külön WC-t kellett építeni a fekete és a fehér alkalmazottaknak.

-A pókháló egy hihetetlenül erős anyag: a vastagságához viszonyítva jóval erősebb, mint az acél. Szakértők szerint egy ceruzavastagságú pókháló kötélt meg tudna állítani egy Boeing 747 óriásgépet repülés közben.

-A sakkban használt "Sakk-matt" kifejezés alapja a perzsa "Shah Mat", aminek jelentése: "a király halott".

-A számítástechnikai szlengben a hibák jelölésére használt "bug" (bogár) szó eredete 1945-re nyúlik vissza. A Harvard egyetemen található számítógép meghibásodott, és a hibakeresés során egy női dolgozó egy molylepkét talált az áramkörök között, amit aztán eltávolított. Azóta, ha vacakol egy számítógép, azt mondják, hogy bogár (bug) van benne.

-A Titanic katasztrófáját két kutya is túlélte.

-A Tyrannosaurus Rex legközelebbi ma is élő rokona: a csirke.

-A világ ivóvízkészletének egyharmada Kanadában található.

-A világ legnagyobb munkáltatója az indiai vasúttársaság, több mint egymillió alkalmazottal.

-A világtörténelem leghosszabb műsormegszakítását a BBC követte el. Egy Miki egér rajzfilmet szakítottak félbe azzal a hírral, hogy kitört a második világháború. 6 év múlva aztán akkurátusan folytatták a félbeszakadt rajzfilmet, pontosan attól a ponttól, ahol abbahagyták.

-A víziló bőre közel 6,5 centiméter vastag, így a legtöbb

fegyver lőszerre ellen védelmet nyújt. Az állat 3 méternél nagyobbra és 4 tonnára is megnőhet, mégis gyorsabban tud futni, mint egy ember!

-Albert Einstein 6 éves korában kezdett beszélni.

-Az "&" írásjel egy időben az angol ABC része volt.

-Az amerikai űrhajósoknál követelmény a 180 centiméternél kisebb testmagasság.

-Az Apollo 11 landolásakor már csak 20 másodpercre elegendő üzemanyaggal rendelkezett.

-Az eddigi leghosszabb, emberi testben talált bélféreg 33 méter hosszú volt.

-Az első autós kiadó ablakkal rendelkező étterem egy McDonald's volt, az Arizona államban található Sierra Vista-ban. Az étterem azért csinált ilyen kiadó ablakot, hogy a közeli katonai támaszponton állomásozó katonákat is el tudják látni élelemmel, akiknek egyenruhában tilos volt bármilyen boltba belépniük.

-Az első e-mailt 1972-ben továbbították az Interneten keresztül.

-Az ember által valaha generált legnagyobb hőmérséklet 70 millió fok volt, amit 1978-ban a Princeton Egyetemen állítottak elő.

-Az emberi hajsza 3 kg-ot bír el.

-Az ollót Leonardo da Vinci találta fel.

-Az ostorcsattanás igazából egy miniatűr hangrobbanás: a bojt átlépi a hangsebességet.

-Az USA államok közötti autópályáit úgy építették, hogy minden 5 mérföld útból legalább 1 mérföld egyenes legyen. Ezek az egyenes útszakaszok repülőgép leszállópályaként használhatók háború vagy egyéb vészhelyzet esetén.

-Csak két állat van, amely a fejének elfordítása nélkül is látja a háta mögötti területet: a nyúl és a papagáj.

